

**FÁCÁNKERT KÖZSÉG
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁNAK
ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA**

**AKTUALIZÁLVA
2019. december**

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	5
1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ.....	5
1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	5
1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata	5
1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	8
1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai	11
1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	11
1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai.....	11
1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.....	12
1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	12
1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök	12
1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek	12
1.7. A település társadalma	13
1.7.2. A társadalom térbeli rétegződése, konfliktusok, érdekviszonyok.....	14
1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)	14
1.8. A település humán infrastruktúrája	15
1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.).....	15
1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása	15
1.9. A település gazdasága	16
1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre	16
1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői - nagyobb jellemző vállalkozások, mezőgazdasági, erdőgazdasági vállalkozások, gazdasági telephelyek.....	16
1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése	17
1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.).....	17
1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	17
1.10. Az önkormányzat gazdálkodása	17
1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	17
1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	17

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység	17
1.10.4. Foglalkoztatáspolitiká	17
1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás.....	17
1.10.6. Intézményfenntartás	17
1.10.7. Energiagazdálkodás	18
1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások.....	18
1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata	18
1.12.1. Természeti adottságok	18
1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet.....	18
1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területe	21
1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	22
1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata	22
1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei	22
1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái	23
1.14. Az épített környezet vizsgálata.....	23
1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata	23
1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata	24
1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter	26
1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	27
1.14.5. Az építmények vizsgálata	27
1.14.6. Az épített környezet értékei.....	28
1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái	32
1.15. Közlekedés.....	33
1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok.....	33
1.15.2. Közúti közlekedés	33
1.15.3. Közösségi közlekedés	33
1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés	34
1.15.5. Parkolás	34
1.16. Közművesítés.....	34
1.16.1. Víziközművek.....	34
1.16.2. Energia.....	35
1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények).....	36
1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)	36
1.17.1. Talaj	36
1.17.2. Felszíni és a felszín alatti vizek.....	36

1.17.3. Levegőtisztaság és védelme	36
1.17.4. Zaj- és rezgésterhelés	37
1.17.5. Sugárzás védelem	37
17.6. Hulladékkezelés	37
1.17.7. Vizuális környezetterhelés.....	37
1.17.8. Árvízvédelem	37
1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők). 38	
1.18.1. Építésföldtani korlátok	38
1.18.2. Vízirajzi veszélyeztetettség.....	39
1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely.....	39
2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	40
2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése.....	40
3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	42
3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis	42
3.1.1. A folyamatok értékelése.....	42
3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	43
3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata	44
3.2. Problématérkép/értéktérkép	45
3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	47
3.3.1. Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása.....	47
3.3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése.....	48
3.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése	49

BEVEZETÉS

A megalapozó vizsgálat a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló (314/2012. XI. 8.) Korm. rendelet 1. melléklete szerinti tartalommal készült.

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Fácánkert község Tolna megyében a Tolnai járáshoz tartozik, amelyet 4 település: Tolna város, Fadd nagyközség, Bogyiszló és Fácánkert község alkot.

A község külterületének északi részén áthalad az M6 autópálya, és a községtől keltre, Tolna város szélén halad a 6. sz. országos főút, amelyről az 51164. sz. bekötő úton érhető el a község. Fácánkertet Tolna, Szedres és Tengelic települések határolják.

Fácánkert közúton Tolnától 5 km, Szekszárdtól 15 km, Pakstól 26 km, Pécstől 68 km, Budapesttől 146 km távolságban található. A településen áthalad a 46-os számú Sárbogárd – Szekszárd - Bátaszék vasútvonal.

A település méretéből adódóan csak alapfokú települési funkciókat lát el, de ezt is csak részlegesen, a helyben hiányzó ellátás Tolna városban biztosított.

1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Koncepcióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

Az Országos Területfejlesztési Koncepció (továbbiakban OTK) célja, hogy az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepcióval összhangban kijelölje az ország területfejlesztési politikájának célkitűzéseit, elveit és prioritás-rendszerét, megteremtve a területi szempontok konzekvens érvényesítésének lehetőségét, mind az ágazati szakpolitikák, mind az országos és területi programok kidolgozásában. A területfejlesztési politika fő funkciója az ország területileg harmonikus és hatékony működésének és kiegyensúlyozott, fenntartható területi fejlődésének megteremtése, valamint a területi leszakadás mérséklése.

A területfejlesztési politika átfogó céljai 2020-ig:

- térségi versenyképesség,
- területi felzárkózás,
- fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem,
- területi integrálódás Európába,
- decentralizáció és regionalizmus.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) - 2014-2020.

A 2014 - 2020. közötti időszakban az EU források a gazdaságfejlesztést célozzák meg.

A TOP elsődleges célja a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatás növelése. Két fő stratégiai célt fogalmaz meg:

1. Gazdaságélénkítéshez és foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása.
2. Vállalkozásbarát településfejlesztés, az életminőség és társadalmi összetartozás javításához szükséges helyi feltételek biztosítása.

A TOP prioritásai:

1. prioritás: térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére

Célja: a vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, a helyi gazdaság működését segítő helyi-térségi feltételek biztosításával.

- a vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, a helyi gazdaság működését segítő helyi-térségi feltételek biztosításával,
- a turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében,
- a munkahelyek elérhetőségének javítása, a munkavállalók mobilitásának segítése a közlekedési feltételek fejlesztésével,
- a kisgyermekesek munkaerőpiacra történő visszatérése a gyermekellátási szolgáltatások fejlesztése által.

2. prioritás: Vállalkozásbarát, népességmentartó településfejlesztés

Célja: a vállalkozások, befektetők és a lakosság számára vonzó települési környezet kialakítása, gazdaságösztönzés, fiatalok, népesség megtartása

3. prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken

Célja: fenntartható városi közlekedés és önkormányzati energetikai fejlesztések

4. prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése

Célja: Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének javítása

5. prioritás: megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztés, foglalkoztatás ösztönzés, társadalmi együttműködés

Célja: az ERFA prioritásokhoz kapcsolódó ESZA támogatások, kiemelten a megyei gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó foglalkoztatási célú támogatások, a szociális város rehabilitációhoz kapcsolódó közösségi, humán fejlesztések támogatása, továbbá a helyi identitás és kohézió erősítése.

6. prioritás: Fenntartható városfejlesztés a megyei jogú városokban

7. prioritás: Községi szinten irányított városi helyi fejlesztések

Célja: - kísérleti jelleggel, városokban (10 ezer fő feletti) a helyi civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésével, alulról szerveződve alakított helyi akciócsoportokon keresztül, helyi fejlesztési stratégiákon alapuló fejlesztések – 20-30 db városi CLLD.

- Központi elem a helyi közösség részvétele a tervezésben és a megvalósításban.
- Kiemelt cél a fiatalok részvétele, a fiatalok megtartása.
- Lakótelepeken megvalósuló helyi fejlesztési, közösségszervezési programok ösztönzése.

A Szekszárdi Kistérség Fejlesztési Programja (2. számú munkaváltozat) 2014-2020 közötti időszakra készült. A Fejlesztési Program fő prioritásai, célkitűzései:

1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében

A prioritáshoz tartozó specifikus célok: Térségi szintű integrált, foglalkozás-orientált gazdaságfejlesztés. A foglalkoztatás és az életminőség javítása, családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése. Helyi érdekű kis- és középvállalkozások fejlesztési aktivitásának javítása.

2. Prioritás: Befektetők és a lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása

A prioritáshoz tartozó specifikus célok: A helyi közösségek fizikai és szellemi aktivitásának és egészségének erősítése. Vonzó, biztonságos és funkciógazdag települési környezet létrehozása, ideértve a barnamezős területek többfunkciós hasznosítását. Települési környezeti állapot javítása.

A célok eléréséhez szükséges beavatkozások, intézkedések:

Az aktív és egészséges élethez kapcsolódó közösségi infrastruktúra-fejlesztés a kulturális és természeti értékek megóvásával. A települési környezet integrált és környezettudatos megújítása. Belterületen fekvő barnamezős területek rehabilitációja. Kis léptékű települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések.

3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken. A település fejlesztési elképzeléseit nem érinti.

4. Prioritás: A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése

A célok eléréséhez szükséges beavatkozások, intézkedések:

Egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése. Térségi és helyi közszolgáltatási és közigazgatási infrastruktúra-fejlesztés. Szegénység és szegregáció által sújtott leromlott városrészek rehabilitációja.

5. Prioritás: Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések

(CLLD típusú fejlesztések) A települést nem érinti.

6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás ösztönzés

A célok eléréséhez szükséges beavatkozások, intézkedések: A foglalkoztatási szint javítása megyei, térségi és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával. A munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése. A helyi identitás növelése – az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése. Megyei és helyi speciális közösségfejlesztést és társadalmi befogadást támogató fejlesztési programok. A helyi szerveződések elősegítése (civil szervezetek) – a civil szervezetek és a település/térség közintézményei, valamint a helyi lakosok közötti kapcsolat erősítése. Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok és programalapú fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések).

Tolna Megye Integrált Területi Programja (TIP) 2014-2020.

A TIP célrendszere illeszkedik a többi területfejlesztési dokumentumhoz.

A megvalósítandó célok:

- Fenntartható gazdaság- és turizmusfejlesztés, munkahelyteremtés
- Közlekedésfejlesztés
- Környezeti fenntarthatóság elősegítése
- Közintézmények fejlesztése
- Élhető települések
- Lakossági együttműködések, civil kezdeményezések elősegítése

1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A településrendezési tervek készítése, módosítása során meg kell teremtetni az összhangot a magasabb szintű tervekkel, így Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvénnyel megállapított Országos Területrendezési Tervvel (továbbiakban Trtv.).

Az **Országos Területrendezési Terv** Fácánkert községet az alábbiakban érinti:

Az ország szerkezeti terve (Trtv. 10-11. §)

A település közigazgatási területének túlnyomó része mezőgazdasági térségbe, kisebb erdőfolt erdőgazdasági térségbe, a belterület és Fácánkertpuszta települési térségbe tartozik. A települést É-D irányban átszeli a Sárbogárd – Bátaszék vasútvonal, és a közigazgatási terület északi részét átszeli az M6 autópálya is.

Országos övezetek:

1. Ökológiai hálózat (magterület, ökológiai folyosó, puffertérület) övezete (Trtv. 25.§, 26.§, 27.§)
A település közigazgatási területén nincs országos ökológiai hálózathoz tartozó terület.
2. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete (Trtv. 28.§)
A belterületől északra két kisebb foltban található.
3. Jó termőhelyi adottságú szántók övezete: (9/2019. (VI.14.) MvM rend. 2.§)
A település középső és nyugati része nagy területen ide sorolt.
4. Erdők övezete (Trtv. 29-30.§)
Kisebb foltokban fordul elő a község külterületén.
5. Erdőtelepítésre javasolt területek övezete: (9/2019. (VI.14.) MvM rend. 3.§)
A község észak-keleti részén fordul elő.
6. Tájképvédelmi terület övezete: (9/2019. (VI.14.) MvM rend. 4.§)
A község területe nem érintett.
7. Világörökség és világörökség várományos terület övezete (Trtv. 31.§)
A község területe nem érintett.
8. Vízminőség-védelmi terület övezete: (9/2019. (VI.14.) MvM rend. 5.§)
A község területe nem érintett.
9. Nagyvízi meder övezete: (9/2019. (VI.14.) MvM rend. 6.§)
A község területe nem érintett.
10. VTT-tározók övezete: (9/2019. (VI.14.) MvM rend. 7.§)
A község területe nem érintett.
11. Honvédelmi és katonai célú terület övezete (Trtv. 32. §)
A község területe nem érintett.

Tolna Megye Területrendezési Terve

A megye szerkezeti terve

A terv szerint a község belterülete és Fácánkertpuszta területe települési térségbe, a külterület többi része mezőgazdasági térségbe tartozik.

A település külterületén keresztül halad a Sárbogárd – Bátaszék vasútvonal, és az az M6 autópálya. A település területén halad keresztül egy 132 kV-os tervezett elektromos vezeték Szedres felől Tolna városáig.

Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs rendszerben (TEIR) lévő alapadatok alapján Fácánkert közigazgatási területét érintően Tolna megye Területrendezési terve szerint:

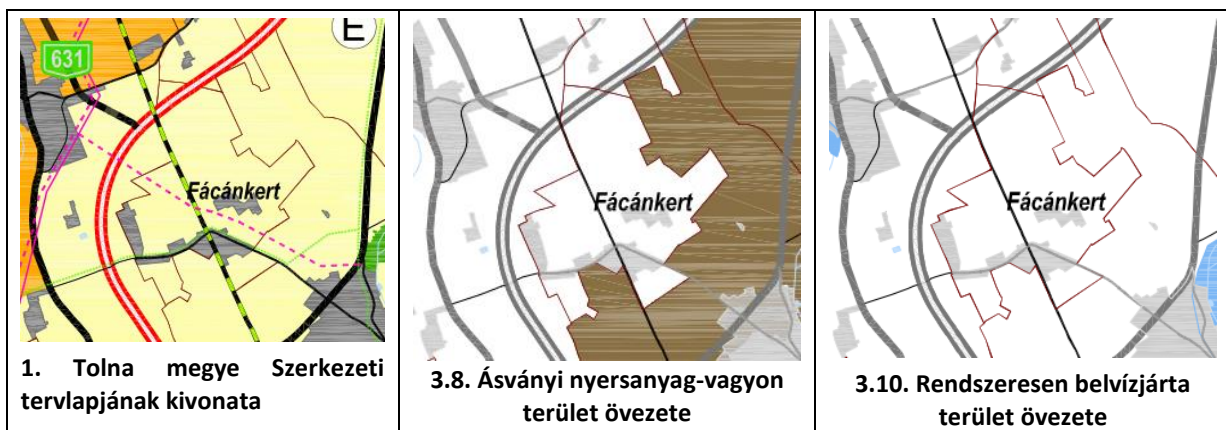
Település területe (ha)	Erdőgazdálkodási térség (ha)	Vegyes területfelhasználású térség (ha)	Hagyományosan vidéki települési térség (ha)	Mezőgazdasági térség (ha)	Vízgazdálkodási térség (ha)
1069,6	-	-	142,41	927,2	-

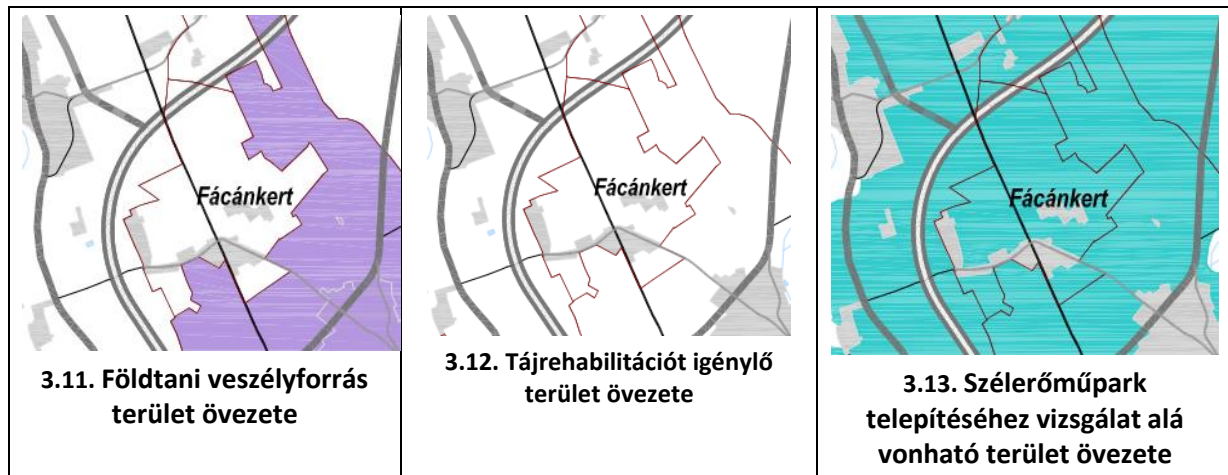
Megyei övezetek (A Trtv. 91. § átmeneti előírásai szerint hatályban maradt övezetek)

1. Ásványi nyersanyagvagyon-terület övezete: A község területe nem érintett.
2. Rendszeresen belvízjárta terület övezete: A község területe nem érintett.
3. Földtani veszélyforrás terület övezete: A község területe nem érintett.
4. Tájrehabilitációt igénylő terület övezete (egyedileg meghatározott megyei övezet): A község területe nem érintett.
5. Szélerőműpark telepítéséhez vizsgálat alá vonható terület övezete (egyedileg meghatározott megyei övezet): A község teljes területe érintett.

Azonban a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 10. § (4) bekezdése szerint:

(4) Beépítésre szánt területen és beépítésre szánt terület határától számított 12 000 méteren belül - a háztartási méretű kiserőműnek számító szélerőmű kivételével - szélerőmű, szélerőműpark nem helyezhető el. Fentiek értelmében a település területén szélerőmű elhelyezésére nincs lehetőség.

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai

A Fácánkerttel szomszédos települések (Tolna város, Szedres és Tengelic község) önkormányzatai a településrendezési terv készítés előzetes tájékoztatási szakaszába bevonásra kerültek. A beérkezett válaszok alapján a szomszédos települések fejlesztési elképzelései a Szedres területét érintő Fácánkert és Kajmádpusztá összekötő út kivételével nem tartalmaznak olyan megállapításokat, amelyek a község fő fejlesztési irányait befolyásolják.

A településrendezési terv további egyeztetési szakaszába a szomszédos települések önkormányzatai a jövőben is bevonásra kerülnek.

1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

Fácánkert község településfejlesztési koncepciója (elfogadva a 32/2004. (VIII. 12.) számú Kt. határozattal) közép és hosszútávra fogalmazott meg feladatokat, célokat:

A települési környezet minőségének javítása

- El kell készíteni az önkormányzat környezetvédelmi programját. ☒
- Szükséges az állattartási rendelet megalkotása. (Erre ma már nincs jogi lehetőség)
- Meg kell oldani a korszerű szennyvízelhelyezést. (Megtörtént)

A természeti és táji értékek védelme

- Korlátozott mezőgazdasági tevékenység elősegítése az ökológiailag érzékeny területeken. (Nincsenek ilyen területek)
- A gyepes területek és az egyedi tájértékek védelme.

Az épített örökség védelme

- Helyi védelem alá kell helyezni a település hagyományos építészetének még fellelhető emlékeit. (Megtörtént)

A megközelíthetőség javítása

- Szorgalmazni kell a tömegközlekedés javítását. ☒

- A községbe bevezető 51164 sz. út felújítandó, és mellette kerékpárút létesítendő Tolna város felé.

A településközi együttműködések fejlesztése

- Az ellátó-rendszert ésszerűen kell kialakítani és működtetni, figyelembe véve a környező települések kapacitásait és igényeit. ☒
- A pályázati rendszerben a területfejlesztési támogatások minél hatékonyabb megszerzése érdekében térségi szemlélet megjelenítése.
- Közös lépések a térség turisztikai képességének növelése érdekében.

A település népességmegtartó képességének javítása

- A közösségi és rekreációs funkcióknak helybiztosítás. (Megvalósult)
- Az infrastruktúra hálózat folyamatos fejlesztése. (A gázellátás és szennyvízelvezetés terén megvalósult)
- A Művelődési Ház felújítása. (Megvalósult)

1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Az Önkormányzat a településrendezési terv elkészítése céljából (Településrendezési eszközök, településfejlesztési koncepció) szerződést kötött a Meridián Mérnöki Iroda Kft.-vel.

1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

- Fácánkert Településfejlesztési koncepciója – jóváhagyva a 32/2004. (VIII. 12.) sz. Kt. határozattal;
- Fácánkert Településszerkezeti terve - jóváhagyva 36/2005. (IV. 14.) számú határozattal;
- Fácánkert Község Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2005. (IV.22.) számú rendelete a község Szabályozási Tervéről és Helyi Építési Szabályzatáról;
- Fácánkert Község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2017. (XII. 07.) önkormányzati rendelete a község településképének védelméről;
- Fácánkert Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2017. (V. 30.) önkormányzati rendelete a településfejlesztéssel és településrendezéssel összefüggő partnerségi egyeztetés szabályairól

1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

A hatályos, Tengelic községgel közös településszerkezeti terv (Pécsépterv Stúdió, 2003.) elhatározásai:

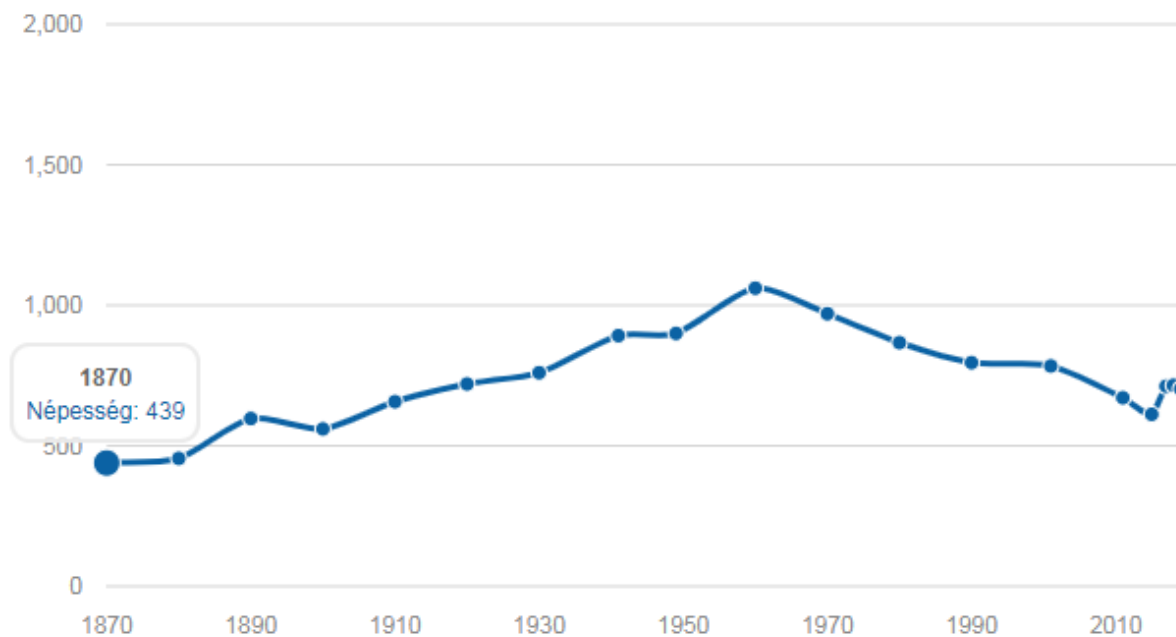
- a) M6 autópálya települést érintő szakasza és a Szedres-Kajmádpusztai út autópálya feletti felüljárója 2010-ben átadásra került, de a Kajmádpusztára vezető út kiépítése elmaradt.
- b) A belterületen üresen álló lakótelkek beépítése – kisebb részben megtörtént.
- c) Új kereskedelmi-szolgáltató területek kijelölése a belterület nyugati részén és Fácánkertpuszta nyugati részén – hasznosításuk nem történt meg.

1.7. A település társadalma

1.7.1. Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

A község népességének száma a XIX. század végétől 1960-ig folyamatos növekedést mutat, ettől kezdve viszont csökken. A népesség-fogyás a legutóbbi évtizedben a jelek szerint megállt, sőt kismértékű növekedés történt. Ez a település kedvező lakókörnyezeti adottságaival és Szekszárdhoz való közelségével magyarázható.

Év	1870	1880	1890	1900	1910	1920	1930	1941	1949	1960	1970	1980	1990	2001	2011	2019
Fő	439	455	597	560	657	720	760	892	900	1061	970	867	796	784	671	702

Fácánkert népességének alakulása 1870-től 2019-ig (fő)

(Forrás: KSH népszámlálás, önkormányzati adat)

A település népességmegtartó erejének legfontosabb tényezője a munkalehetőségek helyben való biztosítása. Sajnos a községben a helybeli munkalehetőség kevés, viszont Tolna, Szekszárd és Paks viszonylagos közelségének köszönhetően mégis lehet a környéken munkalehetőséget találni.

Az eljáró, ingázó dolgozók száma jelentős, túlnyomó részük Szekszárdra, Tolnára illetve Paksra jár dolgozni. A helyi közigazgatásban dolgozók száma kb. 5 fő.

Foglalkoztatott	Inaktív kereső	Munkanélküli	Eltartott
260	217	34	160

A népesség megoszlása gazdasági aktivitás szerint (fő) (Forrás: KSH, 2011)

A 7 éves és idősebb népesség a befejezett legmagasabb iskolai végzettség szerint:

Első évfolyamát sem végezte el: 6 fő.

1-8. évfolyam: 312 fő.

Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel: 183 fő.

Érettségi: 89 fő.

Egyetemi, főiskolai oklevéllel: 30 fő.

A munkanélküliek tényleges számát csak becsülni lehet, de valószínűleg meghaladja a regisztrált munkanélküliek számát. A munkanélküliek részére a Tolna Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya szervez képzéseket.

A községben 19 fő romának, 7 fő német nemzetiségűnek vallotta magát (KSH-adat).

1.7.2. A társadalom térbeli rétegződése, konfliktusok, érdekviszonyok

A népességfogyás, az öregedési index növekedése, a munkanélküliség és a válások magas száma az életszínvonal romlását és a társadalmi elidegenedést idézhetik elő.

1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)

Fácánkert vidéke ősidők óta lakott volt. Első virágkorát a római időkben élte, mivel a közelben húzódtott a Duna menti limes, és a limes mentén fontos hadiút Aquincum – Mursa (most Óbuda – Eszék) között.

A középkorban valószínűleg az Ostffy család birtokolta e környéket.

A török időkben a környék elnéptelenedett, de területe a XVII. század közepén (I. Pál Bornemissza Erzsébettel kötött házassága révén) a gróf Tolnai Festetich család birtokába került.

Az egykori Fácánkertpuszta az 1904-1907 között építettett Festetich-kastély köré települt. Tőle vásárolta meg a Kunffy család. Főként ipari növényeket termeltek a birtokon erre alapozták a szeszgyártást.

A 19. század végi fellendülést az uradalmi majorok megsokasodása jelzi a környéken (Simon-, Vadász-, Júlia-, Emma-, Ifigenia-, Felső-Apáti-, Alsó-Apáti-, Kajmádpuszta). Simon major (a mai Fácánkertpuszta) nevét egykori birtokosáról, Sina Simonról nyerte. Az 1920-as években a földterületek több mint fele 3 család (Kunffy, Illés, Balogh) kezében összpontosult.

Hajdan gazdag állat- és növényvilág népesítette be a vidéket. Tölgyes, szilfás, vadkörtés, bozótos ligeterdők uralták a tájat, amelyeket apró vadak és ragadozók (Róka-völgy, Farkas-sziget), madarak (Csirip-dülő) népesítették be, de a vadászok kiváltképpen a fácánok sokasága miatt kedvelték. 1910 körül lóvontatású iparvágányok hálózta be a területet, 1920-ig gőzmalom is működött, melynek nyoma mára már nem látható.

Fácánkert község 1936. október 1-jén Simonmajor és Fácánkert-puszta egyesítésével jött létre.

1968-ig mint önálló település létezett, 1969-től a rendszerváltásig közigazgatásilag Tolnához tartozott.

A rendszerváltást követően a helyi képviselő-testület első intézkedései közé tartozott, hogy az addig Tolnára járó felső tagozatos általános iskolásokat hazahozta, s 1992. szeptember 1-jétől újraindult a 8 osztályos általános iskola, valamint az óvodások részére egy új óvoda épület került felépítésre. 2000. március 30-án körjegyzőség jött létre Sióagárd községgel, a hivatali munka hatékonysága érdekében. Jelenleg a Bogyiszló székhelyű Bogyiszlói Közös Önkormányzati Hivatal látja el a település közigazgatási teendőit.

A településen évente visszatérően az alábbi események kerülnek megrendezésre:

- Fácánkerti napok
- Nyárnyitó rendezvények
- Falukarácsony
- Idősek napja
- nemzeti ünnepek

A településen működő alapítványok, non-profit szervezetek, klubok (a község honlapján):

- Forgatós Közhasznú Egyesület (néptánc csoport)
- Fácánkerti Nyugdíjas Klub
- Fácánkerti Polgárőr Egyesület
- Fácánkert Községért Közalapítvány

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

Oktatás - Általános Iskola – megszűnt, a tanulók Tolnára járnak
- Óvoda (Árpád u. 34.) – egy csoport

A községben az alapfokú oktatás biztosított, egy óvoda működik, az általános iskolások a közeli Tolna városba járnak.

Szakirányú képzésre, felsőfokú képzésre és felnőtt-oktatásra a környéken Tolnán és Szekszárdon nyílik lehetőség.

Igazgatás

- Községháza (Árpád u. 10.)
- Rendőr KMB iroda (Árpád u. 10.)

Egészségügy

- Felnőtt háziorvosi rendelő (Árpád u. 10.)
- Gyermekorvosi rendelő - Tolna városban
- Fogorvosi Rendelő - Tolna városban
- Védőnői szolgálat (Árpád u. 10.)
- Gyermek és Családjóléti Szolgálat (Tolnai Gyermek és Családsegítő Központ látja el, Árpád u. 10.)
- Gyógyszertár - Tolna városban

Kultúra

- Faluház (Árpád u. 10/2.)

1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása

Az jelenlegi Helyi Esélyegyenlőségi Programot (HEP) a 44/2018. (IV. 25.) számú határozattal fogadta el a Képviselő-testület. A HEP öt évente kerül feülvizsgálatra.

Az Önkormányzat célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű lakosok (különösen a romák,

gyermekek, nők, idősek) esélyegyenlőségét az élet különböző területein.

Az Önkormányzat intézkedései az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a következőket kívánja érvényesíteni:

- egyenlő bánásmódot és esélyegyenlőséget,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkrimináció mentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel)
- munkavállaláshoz szükséges személyre szabott tájékoztatás. Információs szolgáltatás különböző csatornák bevonásával (Helyi újság, Faluház információs felülete, honlap), segítség önéletrajz megírásában, informatikai háttér használata munkakereséshez
- esélyt teremteni a pályakezdő munkanélküliek számára az elhelyezkedésre tájékoztatással, információs szolgáltatással, képzések indításával
- helyi foglalkoztatási programok kidolgozása
- továbbtanulási nyomonkövetési tematika kidolgozása
- információs szolgáltatás az állás nélküli nők számára
- figyelemfelhívás a digitális tudás fontosságára (tanfolyam)
- akadálymentesítési pályázatok figyelése és megírása

1.9. A település gazdasága

1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

A település gazdaságában a mezőgazdaság játszik meghatározó szerepet.

Az aktív korú, foglalkoztatott népesség 260 fő, ebből 165 fő (63,5 %) más településre jár dolgozni, (forrás: TeIR), a község ezért inkább alvótelepülésként funkcionál. Az ingázás iránya elsődlegesen Szekszárd (73 fő) és Tolna (62 fő), Paksra mindössze 5 fő jár.

1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői - nagyobb jellemző vállalkozások, mezőgazdasági, erdőgazdasági vállalkozások, gazdasági telephelyek

A település alapvetően mezőgazdasági jellegű, melyet a szántóföldi növénytermesztés és a nagyüzemi állattartás jellemez.

Jelentősebb vállalkozások a településen:

- Aranykalász MGT SZ (Tolna székhely, növénytermesztés)
- Agoma Kft. (állattenyésztés)
- Ber-Tar Kft. (mélyépítés)
- Duna-Trans Fuvarozási Bt.
- Dúzsi Tamás és Családja Szegzárdi Borászati Kft.
- Fácánkert Kft. (mezőgazdaság)
- Kontra M. M. Kft. (gépszerezés)
- Mos-Gas Kft. (autógáz töltőállomás)
- Pintér és Pintér Kft. (Tésztagyár, pékség)

1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

Jelenleg egyetlen beruházói szándék ismert a Tolnai utca mentén tervezett építőanyag-kereskedési telephely formájában.

1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

A település gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezőiként pozitívumként vehető számításba a megyeszékhelyhez, valamint a fő közlekedési útvonalakhoz való viszonylagos közelség.

Mennyiségi mutatóként a rendelkezésre álló szabad munkaerő is lehet kedvező adat egy letelepülni szándékozó vállalkozásnak, azonban e szabad munkaerő minőségét (különösképpen szakképzettségét) tekintve már kedvezőtlenebb a helyzet.

A hatályos településszerkezeti terven a belterület nyugati részén két tartalék gazdasági terület is szerepel.

A kihasználatlan gazdasági területek (pl. a volt szeszgyár) a fejlesztők számára lehetőséget kínálnak vállalkozásuk megtelepedésére a településen.

A település turisztikai szerepe nem jelentős. A volt szeszgyár területén létezik szálláshely-jellegű vállalkozás.

Jelentősebb turisztikai attrakciók a településen nincsenek, viszont a közeli Tolnán, Bogyiszlón, Szedresen és Faddon bőven találhatóak.

1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Az ingatlanpiaci viszonyok átlagosnak tekinthetők. A település Szekszárdhoz való közelsége, valamint kedvező környezeti feltételei előnyként jelentkeznek, üresen álló ingatlanok nem jellemzőek, és eladó termőföldet szinte lehetetlen találni.

1.10. Az önkormányzat gazdálkodása

1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Fácánkert településrendezési tervének készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Az önkormányzatnak nincs külön e célra létrehozott szervezete, a település-fejlesztést a képviselőtestület irányítja a Közös Önkormányzati Hivatal munkatársainak segítségével.

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

Az önkormányzatnak az intézményfenntartáson, a kötelező önkormányzati feladatok ellátásán kívül tervezett gazdaságfejlesztési tevékenységekre nincs kapacitása, viszont a pályázatokban rejlő lehetőségeket igyekszik minél jobban kihasználni.

1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai

Fácánkert településrendezési tervének készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Fácánkert településrendezési tervének készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.10.6. Intézményfenntartás

A településen az önkormányzat által működtetett jelentősebb intézmények az Önkormányzati hivatal, az óvoda és a faluház.

1.10.7. Energiagazdálkodás

A település intézményeit hosszútávon a környezettudatos technológiák alkalmazása mellett a gazdaságosság miatt is korszerűsíteni szükséges. A megújuló energiák alkalmazása mellett az épületek energetikai paramétereit az EU szabványok szerint kell kialakítani, amihez első lépésként az épületek megfelelő hőszigetelése szükséges. A községben tervezik az önkormányzati intézményeknél a napenergia-hasznosítás megoldását.

1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások

A közműves ivóvízellátást és szennyvízelvezetést az E.R.Ö.V. Zrt látja el. A község belterületén a közművek gyakorlatilag teljeskörűen kiépítésre kerültek.

A villamosenergia-ellátást az E.ON Zrt. szolgáltatja. A földgázellátás szolgáltatója a Nemzeti Közművek Földgázszolgáltató Zrt.

A szilárd kommunális hulladék begyűjtését és elszállítását az NHKV alvállalkozója, az ALISCA TERRA Regionális Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. (Szekszárd) végzi. Hulladékudvar Tolnán működik.

Az Önkormányzat látja el a köztemetővel és a temetkezéssel kapcsolatos tevékenységeket. Temetkezni a Szedres közigazgatási területén fekvő községi köztemetőben lehet.

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1. Természeti adottságok

Fácánkert a Dél-Mezőföld kistáj déli részén fekszik, Szekszárdtól északra 15 km-re. Kelet felé éles határral különül el a Tolnai-Sárköztől, nyugatra a Sárvíz-völgyétől. A kistáj futóhomokkal és lösszel fedett hordalékkúp-síkság, melyet enyhe lankák tagolnak. A Mezőföld, melyhez Fácánkert település is tartozik, erdőben, fában, vízben szegény vidék. Korábban a homoki tölgyesek uralták a tájat, de a nagy kiterjedésű, egybefüggő szántóterületek növekedésével ezek teljesen eltűntek, így a jelenlegi erdők telepítettek. A természetközeli vegetáció csekély kiterjedésű, sok a szántó, kiterjedt akácosok, telepített fenyvesek jellemzőek.

A TSZ-ek megalakulásával a nagytáblás szántóföldi művelés egyre jobban elterjedt, ami a mai napig jellemző. A termőföld közepes minőségű, viszont a csapadékszegény éghajlat és túlzott műtrágya használat tovább rontja a talaj állapotát.

A település területén a következő talajtípusok jellemzőek: homok, homokos vályog, mechanikai összetételű barnaföldek, réti csernozjomok, réti szolonyec. A homokos talaj meghatározó volt, amit a Homoki dűlő elnevezés is szemléltet. A csernozjom talajok a legnagyobb természetes termékenységű talajok közé tartoznak.

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1. Táj történeti vizsgálat

Fácánkert környéke már az ősidők óta lakott volt. Területére a majorok és kastélyok voltak jellemzőek, mint az egykori Simonmajor, a mára eltűnt Közép-major és Fácánkerti major (Fácánkertpuszta). Ezek a szórványos teleszerű épületegyüttesek az I. katonai felmérés idején (1782-1785)

készült térképen jól láthatók, de még a II. katonai térképen is csekély az épületek aránya.

A Mezőföldön belvízjárta, vizenyős területek nem voltak jellemzőek, viszont szántók, nagy kiterjedésű rétek, legelők annál inkább, ami az állattartásnak kedvezett (erre utal a Nyulasi-dűlő és Fácánkert elnevezés). A terület adottságai a szőlőtermesztést is lehetővé tették, melyek telepítése a 18. század első felében kezdődött. Simonmajor területén gazdag állat- és növényállomány (Makkos dűlő, Diósi dűlő) jellemezte a tájat. Jelentős volt a fácánállomány, ezért feltehetőleg a település innen kapta mai nevét.

Fácánkert-puszta már az ókorban is lakott terület volt, mely a török időkben elnéptelenedett, majd később újra benépesült. Az egykori kastély 1907-ben épült, majd miután a Kunffy család megvásárolta, gazdálkodásba kezdett a területen. Mezőgazdasági terményfeldolgozás és ipari növényekből készülő szeszgyártás volt a meghatározó tevékenység. A kastélyban évtizedekig agrokémiai üzem működött.

Simonmajorban 1920-ig működött gőzmalom, ennek pontos helye azonban ismeretlen.

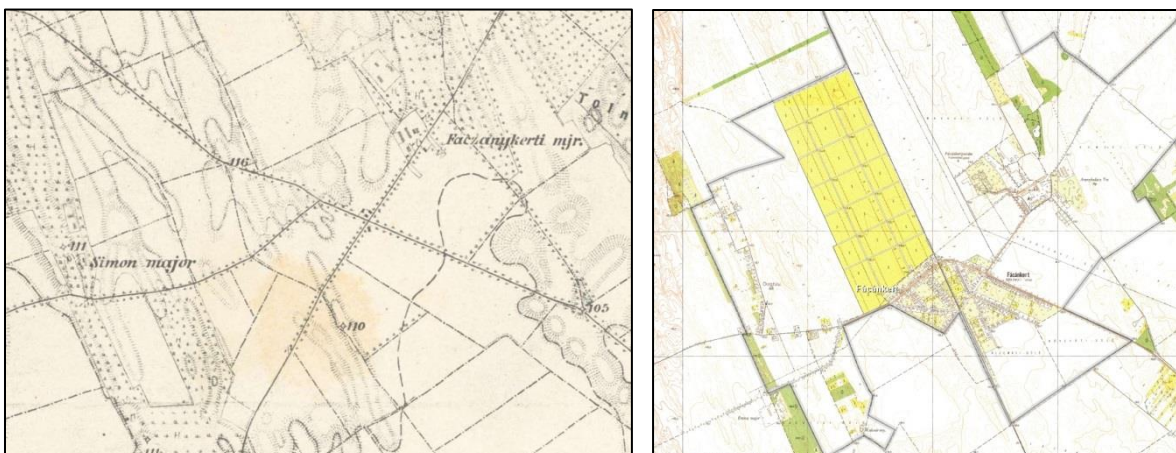
Fácánkert a 19. század végén alakult községgé Simonmajor néven, majd 1936-ban a két településrész egyesülésével kapta mai nevét.

A község 1980 körül közigazgatási területének több mint kétharmadát elveszítette, mivel Ifigéniapuszta és Kajmádpuszta környékét Szedreshez, Júliamajor és Vadászmajor környékét Tengelichez csatolták.

Fácánkert az I. és II. katonai felmérés térképén (Forrás: mapire.eu)

A XX. század első felében a két településrész egyesülését követően folytatódott a területek parcellázása, művelésbe vonása. A nagy kiterjedésű szántóföldek fasorokkal, mezsgyékkel, tagoltak voltak, melyekből mára alig maradt.

Fácánkert III. katonai felmérése és topográfiai térképe (Forrás: mapire.eu, mepar.hu)

A ma is működő vasútállomás 1883-ban épült ki, melyet a topográfiai térkép szemléltet. Szintén a topográfiai térképen jelennek meg először a belterülettől északnyugati irányban a szőlőparcellák (Újfalu). A vonalas létesítmények terjedésével, valamint az egyre több szántóterület művelésbe vonásával a gyümölcsösök és szőlőterületek egy része megszűnt, megindult a cserjésedés. Az M6 jelű autópálya 2010-ben került átadásra.

1.12.2.2. A tájhasználat értékelése

Napjainkban a területhasználatok nagy részét nagytáblás szántóterületek teszik ki. A belterülettől keletre nagy táblákon folyik a művelés, ahol gabonaféléket, búzát, kukoricát, napraforgót termesztnek, de foglalkoznak fóliasátras (görögdinnye) növényekkel is. A nagyüzemi táblákat kevés helyen választják el fasorok, mezsgyék. A magántelkeken igényesen kialakított kiskertek találhatóak, ahol jellemző a vöröshagyma, paprika, paradicsom, sárgarépa, burgonya.

A szőlőterületek kiterjedése a 18. századihoz képest minimálisra zsugorodott, helyét a belterület mellett északnyugatra szántóterület vette át.

A település három különböző karakterű településrészből áll: Fácánkert-pusztából, Ófaluból és Újfaluból. Fácánkert-pusztája agrár-ipari terület, kastéllyal, kastélykerttel és a volt szeszgyár épületeivel. Az Öregfaluban elszórtan található tanyaszerű épületek, nagy kertekkel, gyepekkel, ahol elsősorban haszonnövényeket termesztnek (gyümölcsfák, szőlő, zöldségek). Az Újfaluban lévő telkekhez szintén nagy kertek tartoznak, melyet hasonlóan művelnek a tulajdonosok. Az utcakép rendezett, a fásításra a gyümölcsfák, örökzöldek, évelők jellemzők.

Az Országos Erdőállomány Adattár adatszolgáltatása alapján Fácánkert közigazgatási területén lévő erdőterületek elsődleges rendeltetés szerint:

- védelmi: 0,00 ha
- gazdasági: 53,25 ha
- közjóléti: 0,00 ha.

A kiváló termőhelyi adottsággal rendelkező erdőterületek nagysága 3,5 ha.

	
Nagy kiterjedésű szántóterület	Fásított területtel határolt szántóföld
	
Fóliás növénytermesztés (dinnye)	Változatos terepszintű termőföldek
	
Külterületi major területe	Jellemző gazdasági utak

1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területe

1.12.3.1. Tájképvédelmi területek

Az országos és megyei területrendezési tervek, illetve a DDNPI adatszolgáltatása szerint Fácánkert településen tájképvédelmi terület nem található.

1.12.3.2. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

A 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet értelmében Fácánkert község területén nincs Natura2000 terület.

1.12.3.3. Ökológiai hálózat

Az országos és megyei területrendezési tervek, illetve a DDNPI adatszolgáltatása szerint Fácánkert településen ökológiai hálózathoz tartozó terület nem került lehatárolásra.

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A település napjainkban is jellemzően mezőgazdasági területekből áll. A nagytáblás mezőgazdasági területeken kevés fajta mezőgazdasági növényt termesztenek, az állattartás gyakorlatilag megszűnt, így a földhasználat egysíkúnak mondható a szántóföldek tekintetében.

1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

1.13.1.1. Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A településen döntő a mezőgazdasági növénytermesztés. A jó termőhelyi adottságok miatt a terület nagy részén intenzív, nagytáblás szántóföldi művelés a jellemző. A nagyüzemi táblák között kevés az erdősáv. A szántó területek nagy része a belterülettől északra található. A szőlőkultúrák gyakorlatilag megszűntek, a meglévő erdőfoltok telepítés eredményei. Beerdősült foltok a közigazgatási terület északi (M6-os autópálya mellett) és északkeleti részén, valamint Fácánkertpuszta környékén található. Az Öregfaluban a tanyákhoz kertés, gyümölcsös és szőlőterületek kapcsolódódnak.

Nagyobb szabadidőpark található a Jókai utca és József Attila utca kereszteződésében, játszótéri eszközökkel, sétánnyal, kültéri padokkal. Ezen kívül egy kisebb parkosított terület is található az Árpád utcában a faluház mellett, mely kisebb rendezvények lebonyolítására alkalmas. A parkot a Jókai utca felől idősebb Magas kőris fasor szegélyezi.

Fácánkerten játszótérek a már említett parkok területén találhatóak.

A település használatban lévő temetője Fácánkert község önkormányzatának tulajdonában van, de fekvését tekintve Szedres község közigazgatási területén található.

A korlátozott használatú zöldfelületek közül jelentősebb az óvoda udvara.

Fasorok:

Sajnos a külterületi utak, sőt még az M6 autópálya mentén is hiányoznak a fasorok, bár erre nagy szükség lenne. A települést Tolnával összekötő út mentén szórványosan jelennek meg telepített fák.

A település utcái viszonylag szélesek, az útburkolat mellett kétoldali árok és az egyik oldalon légvezetékek található. Egységes fasor (kőris) a Jókai utcában található. Az utcai fák csak szakaszosan jelennek meg. Legjellemzőbb a gyümölcsfa, de sok helyen örökzöldek is megtalálhatóak. Kevés a helyi viszonyoknak megfelelő őshonos lombos fa.

A belterületen fasorok telepítésére csak akkor nyílna lehetőség, ha a nagyszámú elektromos és hírközlési légkábel terepszint alá kerülne.

A lakótelkek - méretükből adódóan - jelentős zöldfelülettel rendelkeznek. A lakóingatlanok be nem épített területeit kerként, gyümölcsösként művelik.

1.13.1.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

A település zöldfelületi ellátottsága a külterületi adottságoknak, valamint a lakóterületek kertjeinek köszönhetően jónak mondható. A karbantartott zöldterületek mennyisége - a község méretét

figyelembe véve – kedvező.

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

A település utcáinak egy részén utcafásítás nem található, amelynek fő oka az elektromos légkábelek és telefonvezetékek jelenléte. Ahol az adottságok engedik, ott az ingatlan melletti közterületen gyümölcsfák, cserjék, örökzöldek kerültek telepítésre. Problémát jelenthet, hogy a temető viszonylag távol helyezkedik el a belterülettől és Szedres közigazgatási területén található. Ez főként egy esetleges felújítási, fejlesztési pályázat során okozhat nehézséget.

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1. A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

A község létrejöttét vélhetően a vasúti közlekedés lehetősége is motiválta, ugyanakkor a vasútvonal ketté is vágta az egyébként kisméretű, csendes falut. A település csíráját a hajdani Festetich, majd Kunffy-féle uradalmi központ képezte.

A település szabályos, mérnöki tervezésű utcahálózattal rendelkezik, ami a XX. század első felében alakult ki. A belterület nyugati részén lazán beépült, tanyasor jellegű településrész található.

A falukép meghatározó vertikális hangsúlya a település közepén magasodó víztorony.

1.14.1.2. Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak

Művelési ág	Földrészletek száma	Alrészletek száma	Össz alrészlet terület (ha)
Erdő	20	26	52,10
Fásított terület	3	3	5,92
Gyümölcsös	3	4	7,58
Kivett	469	474	142,98
Legelő	30	35	8,98
Szántó	223	480	850,98
Szőlő	4	5	1,61

1.14.1.3. Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Fácánkert beépítésre szánt területei (a jelenleg hatályos településszerkezeti terv szerint):

- falusias lakóterületek: jellemzően a település belterületének lakóingatlanai,
- településközpont vegyes terület: a közintézmények ingatlanai;
- gazdasági területek: a község külterületén található mezőgazdasági üzemek és a belterület nyugati részén néhány erre kijelölt beépítetlen ingatlan;
- különleges terület: a község központjában lévő sportpálya.

Fácánkert beépítésre nem szánt területei (a jelenleg hatályos településszerkezeti terv szerint):

- közlekedési és közmű-elhelyezési terület: a település közútjai, utcái és terei, külterületi dűlőutak, vasút területe;
- vízgazdálkodási terület: a településen nincs;

- zöldterület: a településen nincs;
- erdőterület: az erdő művelési ágú, valamint erőtelepítésre kijelölt területek;
- mezőgazdasági terület: a település külterületén található szántó, gyepek, szőlő és gyümölcsös területek.

1.14.1.4. Funkcióvizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatok)

a) Igazgatás

Bogyszlói Közös Önkormányzati Hivatal Fácánkerti kirendeltsége (Árpád u. 10.),
Rendőrségi körzeti megbízott iroda (Árpád u. 10.)

b) Egészségügy

Háziorvosi rendelő, védőnői tanácsadó (Árpád u. 10.)

c) Oktatás-nevelés

Óvoda (Árpád u. 34.)

d) Kultúra, sport

Faluház (Árpád u. 10/2.)

e) Egyházak

Római katolikus imaház (Táncsics u. 7-9.)

f) Temetkezés

Temető (Szedres, 0328 hrsz.)

g) Szociális ellátás

Család és Gyermekegészségügyi Szolgálat (Árpád u. 10.)

h) Kereskedelem, szolgáltatás, vendéglátás

kereskedelem: 18. sz. Coop Élelmiszerbolt (Árpád u. 5.)

vegyesbolt (Árpád u. 9.)

vegyesbolt (Jókai u. 1.)

Posta (Árpád u. 20.)

Vendéglátás: Sarki kocsmá (Tolnai u. 30.)

1.14.1.5. Alulhasznosított barnamezős területek

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. § 43. pontja szerinti barnamezőmezős terület nem található a településen.

1.14.1.6. Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

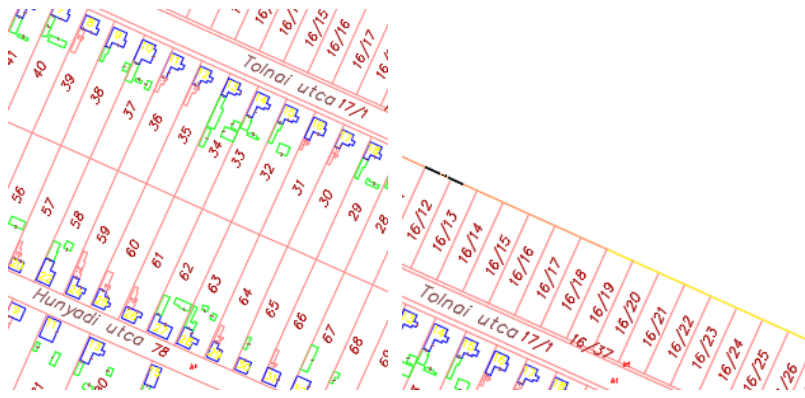
A község északnyugati részén a Béke utcában és a külterületen fekvő majorban található néhány üresen álló, illetve leromlott állagú épület.

1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1. Telekmorfológia és telekméret vizsgálat

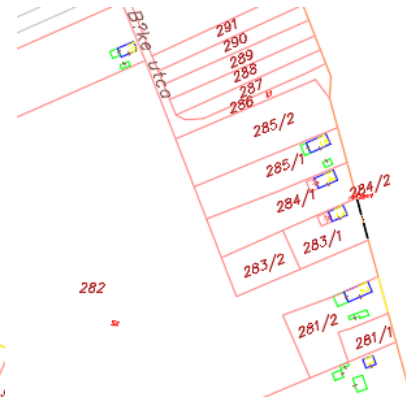
A településmagra (Ady, Árpád, Hunyadi, Jókai, József Attila, Kossuth, Rákóczi, Táncsics, Zrínyi utca és a Tolnai utca déli oldala) a szabályos, kb. 20 x 100 méteres, átlagosan 2000 m² körüli telkek jellemzők. Ugyanakkor a Bethlen Gábor és Béke utcákban a földterületek spontán telekalakításai révén nagyon eltérő méretű és formájú telkek alakultak ki.

A Tolnai utca és az Árpád utca egy rövid szakaszának északi oldalán újabb kori telekalakítások történtek, itt kisebb, kb. 18 x 60 méteres, átlagosan 1000 – 1100 m²-es telkeket alakítottak ki.

Hunyadi utca

Tolnai utca északi oldala

Béke utca

1.14.2.2. Tulajdonjogi vizsgálat

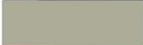

A település nagy részét családi házas lakóingatlanok alkotják, amelyek magántulajdonban vannak. Az intézmények, a belterületi és külterületi kiszolgáló utak, árkok zöme az önkormányzat tulajdonát képezik.

1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

Az alábbi térkép tartalmazza a jelenleg önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanokat.

JELMAGYARÁZAT

	ÉPÜLET, MAJOR, UDVAR, VÍZMŰ, SPORTTELEP
	BEÉPÍTETLEN TERÜLET
	KÖZTERÜLET , ÚT
	LEGELŐ, SZÁNTÓ, RÉT, GYÜMÖLCSŐS

1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

Fácánkert településrendezési tervének készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.14.5. Az építmények vizsgálata

1.14.5.1. Funkció, kapacitás

A település épületállományának nagy részét családi házas lakóingatlanok teszik ki. Az épületállomány ezen felül intézmények épületeiből és vállalkozások, valamint az előbbi funkciókat kiszolgáló épületekből, építményekből áll.

A statisztikai adatok szerint Fácánkerten 2019-ben 283 lakás állott. A község 702 fős népességére tekintettel a 100 lakásra jutó lakos-szám 248 fő, ami kissé meghaladja a megyei átlagot (235 fő/100 lakás).

1.14.5.2. Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

A település lakótelkeire az oldalhatáron álló beépítési mód a jellemző.

Egyes utcákban (Táncsics, Kossuth, Petőfi u.) az épületek előkert nélkül az utcai telekhatáron állnak. A többi falurészekben az épületek előtt általában 2-5 m mélységű előkert található.

A lakótelkek beépítettségének intenzitása változó, 10-15 % körüli.

A lakóépületek mögött helyezkednek el általában a gazdasági épületek, melléképületek, amelyeket sok helyen egybeépítettek a lakóépületekkel, a kedvezőbb helykihasználás érdekében.

1.14.5.3. Magasság, szintszám, tetőidom

A településen jellemzően földszintes épületek találhatók. Az elmúlt évtizedekben földszint + tetőtér-beépítéses családi lakóházakat is építettek 4 – 5 m-es párkánymagassággal, bár ilyenekkel csak elvétve találkozunk a viszonylag egységes képet mutató utcákban. A településközpontban a községháza, a kultúrház és a volt iskola a családi házaknál nagyobb tömegűek.

A régi épületek jellemzően az utcára merőleges tengelyű nyeregtetővel rendelkeznek (fésűs beépítés). A község újabb beépítésű telkein jellemzőek a sátoztetős és a szélesebb nyeregtetős épületek (ún. „kockaházak”). A legújabb építésű épületeknél előfordul a manapság divatos mediterrán tetős kialakítás is.

1.14.5.4. Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

Fácánkert településkarakterét a síkvidéki fekvés, és a tervszerűen kiosztott, a levegősen beépített szabályos derékszögű telekszerkezet, továbbá a tolnai építészeti hagyományok együttes megjelenése adják. A telkek jellemzően közepes méretűek, az utcák normális szélességűek. Egyetlen nagy parkosított térség található a község közepén a Jókai utca és a vasút között.

Jellegzetes épülettípusok a fésűs beépítésű, utcára merőleges tetőgerincű, néhol oldaltornácos lakóházak. Az utcai, hagyományos jellegű homlokzatok általában dísztelenek.

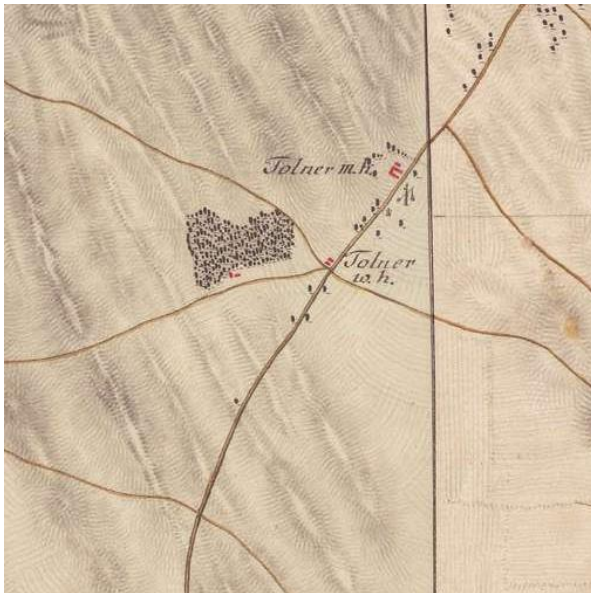
1.14.6. Az épített környezet értékei

1.14.6.1. A településszerkezet történeti kialakulása

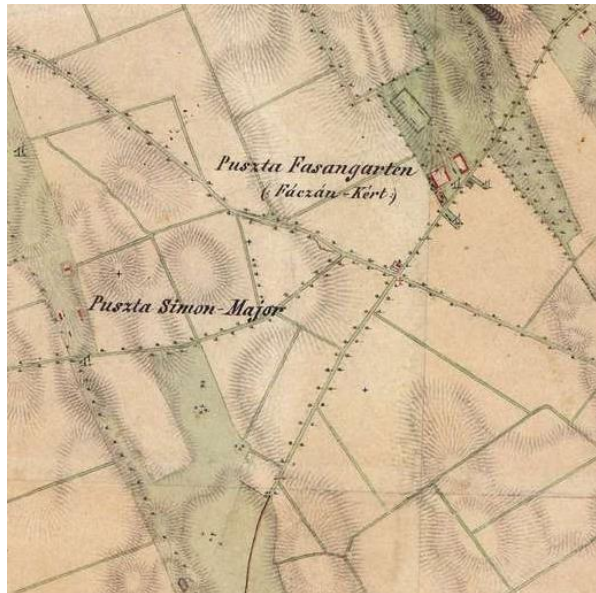
Nincs adat arra vonatkozóan, hogy Fácánkert területén a középkorban állt e település, és ha igen, milyen lehetett. Miközben a ma fennálló települések túlnyomó része a török kor utáni, XVIII. századi újjáépítés eredményeképpen született, és e korszak ismérveit viseli magán, Fácánkert csak a XX. század elején épült ki, ezt a geometrikus utcahálózat és kvadratus telekstruktúra híven tükrözi.

A község területén a XVIII. század végén az I. katonai felmérés térképe szerint még mindössze két épület, talán csárda vagy egyéb gazdasági épület állt. Jól megfigyelhető viszont a Tolnát elkerülő, Szekszárdról Dunaszentgyörgyön át Paks felé vezető postaút nyomvonala (ma József Attila u.), amit a mai község területén keresztezett a Tolnáról Kajmádpusztára, illetve Alsó-Apátipusztán át Medinára vezető utak (ma Tolnai u., Árpád u., Bethlen u.)

A XIX. század folyamán a mai Fácánkertpuszta területén egy nagyobb majorság épületei láthatók, illetve ekkor már „Puszta Fasangarten (Fácán-Kert)”-ként nevezték e területet. Tőle nyugatra, a mai Béke utca környékét „Puszta Simon-Major” néven említik, itt néhány istálló vagy egyéb gazdasági épület állt.

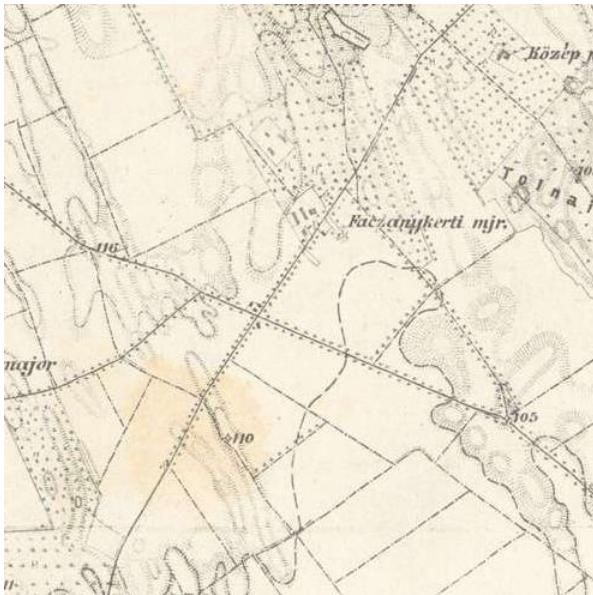

Az I. katonai felmérés (1763-87) térképének részlete
/forrás: mapire.eu/

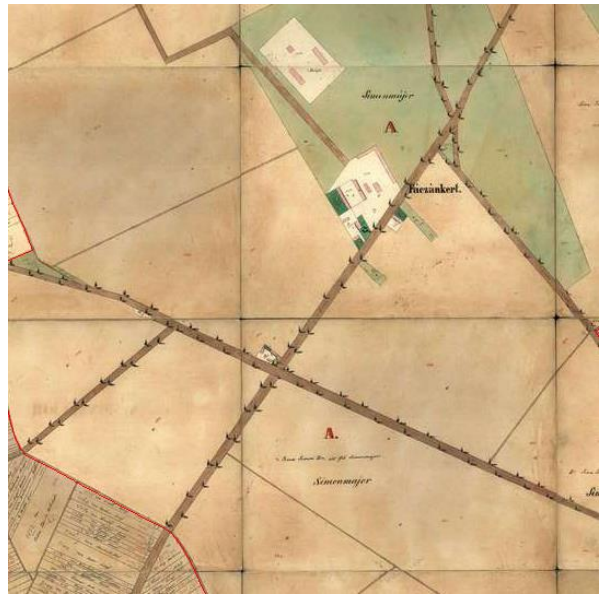

A II. katonai felmérés (1806-69) térképének részlete
/forrás: mapire.eu/

A XIX. sz. végén készült III. katonai felmérés térképén, valamint az ezzel vélhetően egyidős kataszteri térképen sem látszik érdemi eltérés a korábbiaktól. A Fácánkertpuszta északnyugati részén külön tömbben álló két istálló-épület még ma is létezik (0261/4 hrsz.). A major többi egykori épületét viszont a szeszgyár építéskor elbontották.

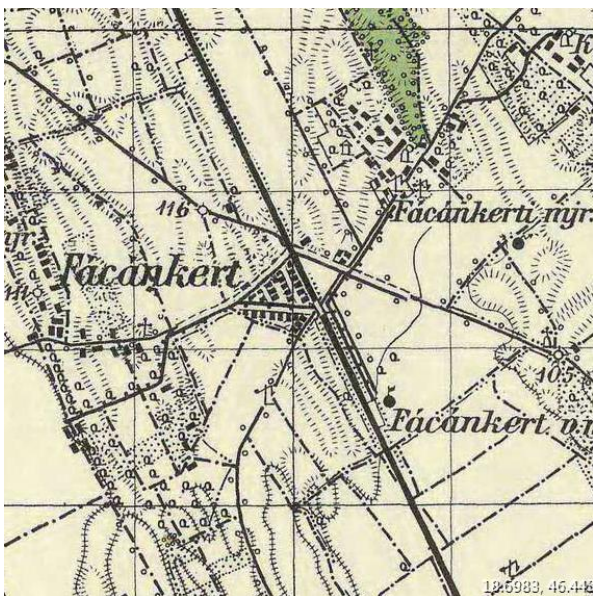
A III. katonai felmérés (1869-87) térképének részlete
/forrás: mapire.eu/

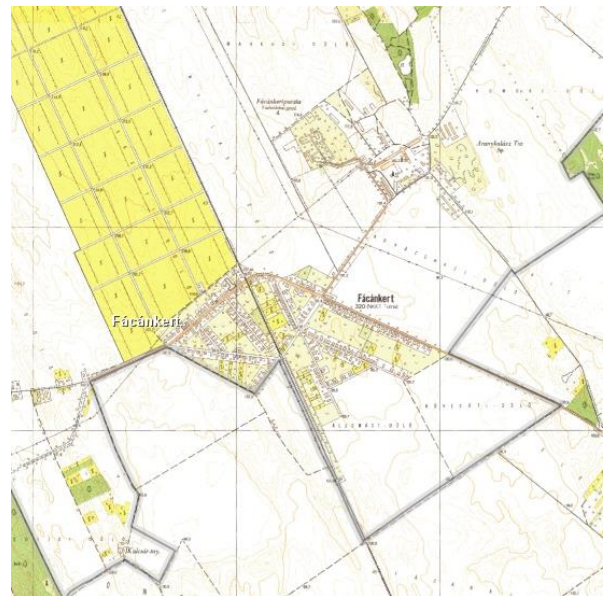
Kataszteri térkép részlete (XIX. sz. második fele)
/forrás: mapire.eu/

Az 1941. évi katonai térkép már ábrázolja a vasútvonalat, ugyanakkor a korábban Fácánkerten áthaladó Szekszárd – Paks közti út jelentősége láthatóan lecsökkent. A legfőbb fejlődést viszont a vasúttól nyugatra megjelent utcák, azaz a nem sokkal korábban megalakult község jelenti. Itt épült fel a község központjának tekinthető községháza és az iskola.

A XX. sz. második felében készült topográfiai térképen a falu belterületének keleti irányú jelentős bővülése figyelhető meg. A község azonban mindmáig intézményekkel viszonylag gyengén ellátott, de ezt a lakosság kevésbé érzi, mivel Tolna város illetve Szekszárd könnyen elérhető.

Magyarország katonai térképének részlete (1941)
/forrás: mapire.eu/

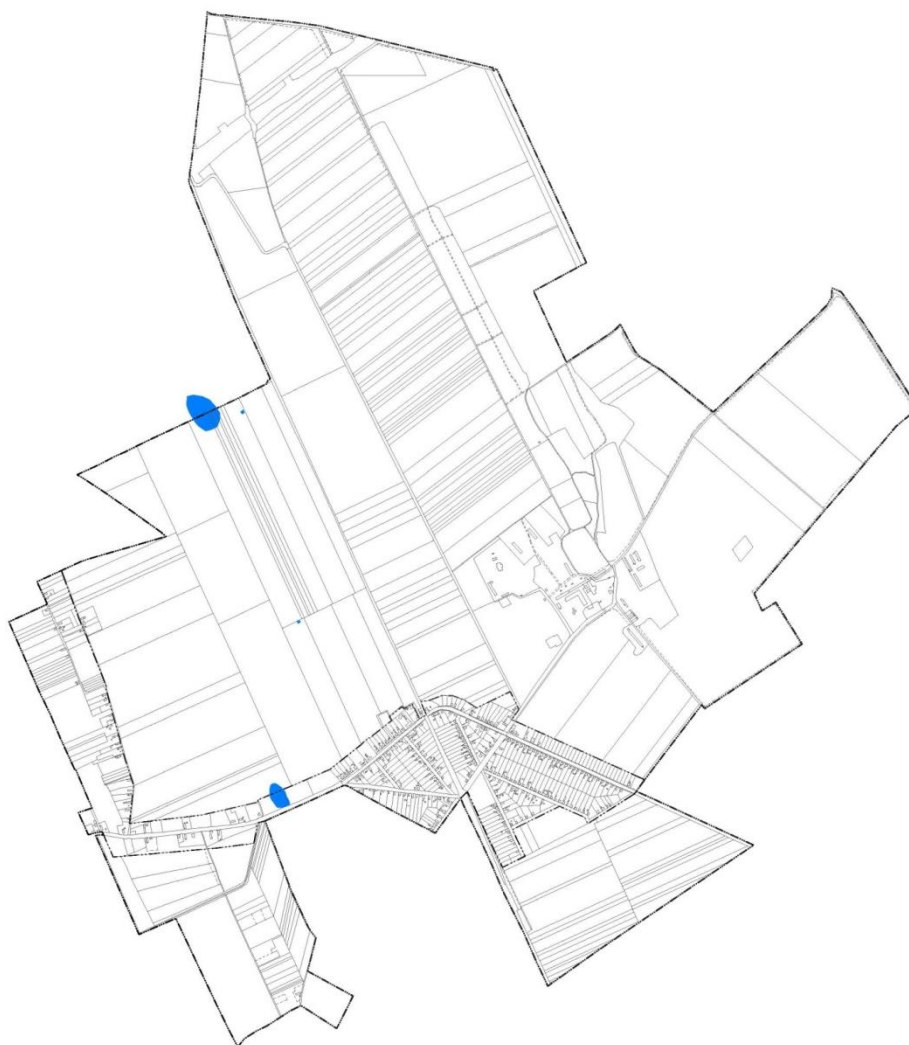

Topográfiai térkép részlete (XX. sz. második fele)
/forrás: mepar.hu/

1.14.6.2. Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A településen az alábbi régészeti lelőhelyek találhatóak:

sz.	azonosító	megnevezés	védetség jellege
1	59508	Fácánkert határa (Fácánkert 3.)	nyilvántartott régészeti lelőhely
2	59509	Fácánkert határa (Fácánkert 4.)	nyilvántartott régészeti lelőhely
3	65492	Szedres Apátipuszta II. (Szedres 19.)	nyilvántartott régészeti lelőhely
4		Öregfalui dűlő	nyilvántartásba vétel alatt

Fácánkert ismert régészeti lelőhelyeinek térképe
(K. Németh András, Régészeti szakterületi munkarésze alapján)

1.14.6.3. Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

A község régi épületein a tolnai népi építészet vonásai figyelhetők meg, melynek számos példánya még áll a faluban. Jellemzőek az utcára merőlegesen álló (fésűs telepítésű) tornácos, vagy egyszerűbb esetben tornác nélküli lakóházak. Megállapítható, hogy a lakóházak átépítésével, korszerűsítésével, valamint a régi házak helyén újak emelésével a hagyományőrző épületek száma az elmúlt évtizedekben jelentősen megfogyatkozott.

Településképi szempontból jelentős épületek: a községháza art deco stílusú homlokzata, a külterületen álló szecessziós vonásokat magán viselő kastély, és a volt szeszgyár nyerstégla-architektúrával rendelkező épületei.

Hagyományőrző régi épületek

A település kulturális öröksége sérülékeny, meg nem újuló erőforrás, melynek elemeit óvni kell. Ezen elemek bemutatása, védelme a településrendezési eszközökkel is fontos feladat.

1.14.6.4. Világörökségi és világörökségi várományos terület

Fácánkert községben világörökségi és világörökségi várományos terület nincs.

1.14.6.5. Műemlék, műemlékegyüttes

Fácánkert községben műemléki védelem alatt álló objektum nincs.

1.14.6.6. A műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

Fácánkerten történeti kert, védett temető vagy védett temetkezési emlékhely nem található.

1.14.6.7. Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület

A településen nincs.

1.14.6.8. Nemzeti emlékhely

A településen nincs.

1.14.6.9. Helyi védelem

A műemlékeken kívül a helyi védelem alatt álló építmények jelentik a megőrzésre érdemes épített környezetet. A község helyi védelem alá helyezett építményeit a településkép védelméről szóló 10/2017. (XII. 07.) ök. rendelet 1. melléklete tartalmazza.

Hrsz.	Utca, házsám	Megnevezés	Védettség fajtája
236/2	Árpád u. 10.	községháza	H2
235	Árpád u. 10/b.	faluház	H2
225/2	Árpád u. 28.	általános iskola	H2
157	Táncsics u. 8.	r.k. imaház és harangláb	H2
236/2	Árpád u. 10.	hősi emlékmű	H1
47	József Attila utca	Mária-oszlop	H1
0261/4	Fácánkertpuszta	istálló, magtár	H2
0261/4	Fácánkertpuszta	magtár, raktár, iroda	H2
0260/2	Fácánkertpuszta	volt Kunffy kastély	H2
0261/4	Fácánkertpuszta	Kunffy-mauzóleum	H2

Megjegyzendő, hogy a község 2004-ben készült rendezési tervében, illetve a HÉSZ-ben még további két helyi védelem alatt álló épület szerepelt: Táncsics u. 11. (173 hrsz.) és Béke u. 11. (280 hrsz.). Ezek a TKR-ben már nem nyertek védelmet, miközben a modern stílusú iskola-épület és a posztmodern stílusú faluház helyi védelem alá került.

1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái

1. A településen több leromlott állagú épület található, az ilyen ingatlanok környezete is leértékelődhet.
2. A régi épületek felújítása gyakran nem a hagyományőrző szemlélettel történik (új formájú nyílászárók, a régi épületekhez nem illő újfajta építőanyagok, harsány színek).
3. A kialakult településképbe tömegükkel nem illeszkedő új foghíj-beépítések rontják a település képét.
4. Az utcai légvezetékek ellehetetlenítik az utcák fásítását.

1.15. Közlekedés

1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Fácánkert község Tolna megye délkeleti részén, Szekszárdtól északra, közúton Tolna várostól 5 km, Szekszárdtól 15 km, Pakstól 26 km, Péctől 68 km, Budapesttől 146 km távolságra fekszik.

A település közúti kapcsolatai jónak mondhatóak, a Budapest - Dunaújváros – Szekszárd – Bóly közti M6 autópálya a település külterületén halad keresztül, a Budapest – Dunaújváros – Szekszárd – Pécs – Barcs közti 6. sz. országos főút mintegy 2 km-re húzódik a település szélétől. A 6. sz. útról leágazó 51164 sz. Fácánkerti bekötőút tárja fel a települést, egyúttal közvetlen kapcsolatot is teremt Tolna város felé.

A község bel-és külterületén áthalad a 46-os számú (Sárbogárd- Szekszárd- Bátaszék) vasútvonal.

Fácánkert belső úthálózatának gerincét az 51164. sz. országos mellékút átkelési szakasza (Tolnai utca, Árpád utca) képezi.

A község közigazgatási területének északi részét érinti az M6 jelű Budapest – Bóly autópálya, ennek azonban Fácánkert felé nincs lehajtásra alkalmas csomópontja. A legközelebbi fel-és lehajtó Tolna településen van.

Tolna megye Területrendezési Tervében szerepel Fácánkert nyugati irányú közúti összekötése a 63. sz. úttal Kajmádpusztánál. Ez mintegy 2 km új út kiépítését tenné szükségessé Szedres község közigazgatási területén, továbbá az út megszülése és megerősítése szükséges Fácánkert területén a Bethlen Gábor utcai szakaszon. A jelenleg kiépítetlen út nyomvonalán az M6 autópálya felett a felüljáró már rendelkezésre áll. Az út megvalósítása szerepel a Közép-Duna menti térségben tervezett országos és helyi közúti valamint vasúti felújítások és fejlesztésekről szóló 1573/2018. (XI. 15.) Korm. határozat mellékletének D/7. pontjában is.

1.15.2. Közúti közlekedés

A település közlekedési rendszere kialakult, az utak általában 3 méteres burkolat-szélessége a kis forgalomra tekintettel elégséges.

A csomópontok a forgalom figyelembevételével kerültek kialakításra. A község területén forgalomtechnikai intézkedést megkövetelő nagy forgalmú csomópont nincs.

1.15.3. Községi közlekedés

1.15.3.1. Közúti községi közlekedés

A településen helyi autóbusz közlekedés nincs. Távolsági autóbusz járatok betérnek a településre, egészen a Bethlen és Béke utcák sarkán kialakított buszfordulóig. A buszjáratok gyakorisága megfelelő, viszont a buszmegállóhelyek kiépítettsége hiányos. A három buszmegálló közül a József Attila utcánál csak a déli oldalon van buszöböl és buszváró, a községházánál csak egyoldali buszváró van, buszöbölök nincsenek, a Béke utcánál egy buszváró található.

A településen helyi autóbusz közlekedés nincs.

1.15.3.2. Kötőpályás községi közlekedés

A község bel-és külterületén áthalad a Sárbogárd – Szekszárd - Bátaszék vasútvonal. Tolna és a Szekszárd felé a vasúti összeköttetés kifejezetten jó, bár Fácánkert megállónál csak személyvonatok állnak meg. Sajnos a vasúti megálló épülete rendkívül elhanyagolt, ez is hozzájárulhat a vasút népszerűség-vesztéséhez.

1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Fácánkerten áthalad a Tolna megye területrendezési tervében szereplő Bogyiszló – Tolna – Fácánkert – Kajmádpusztá - között tervezett térségi kerékpárút, mely a Duna illetve a Sárvíz védőtöltésein haladó É-D irányú kerékpárutak között hivatott összeköttetést teremteni. E kerékpárút Fácánkert – Tolna közti szakasza még nem kiépített, de a község lakosságának mindennapos közlekedése szempontjából nagy jelentőséggel bírna.

A község sem az országos, sem a regionális jelentőségű kerékpárút hálózatba nincs bekapcsolva. A községben a gyalogosforgalom az utcák menti járdákon, vegyesforgalmú utcákban az úttesten bonyolódik le, önálló gyalogutak nincsenek.

1.15.5. Parkolás

A községháza előtt 6, a faluház előtt 4, a Coop élelmiszerbolt előtt 3 parkoló található. Az óvodánál telken belül lehet parkolni.

1.16. Közművesítés

1.16.1. Víziközművek

1.16.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

Fácánkert község közüzemű vízellátását az E.R.Ö.V. Zrt. Tolnai Üzemigazgatósága üzemelteti. A vízmű központja és kútjai Tolna város területén található, Fácánkerten a Jókai utcai parkban áll a község számára a hálózati nyomást biztosító víztorony. A szolgáltatott ivóvíz mennyisége és minősége is megfelelő.

A településen 6 mélyfuratú kút található, melyből 1 megfigyelő kút.

Kutak jellemzői:

I. sz. kút B-23 (talpmélység: 36,7; nyugalmi vízszint: -2,6m – 2,8m; üzemi vízszint: 8,0m – 8,8m)

III. sz. kút B-65 (Talpmélység: 29,5 m; nyugalmi vízszint: -2,5m - -2,7m; üzemi vízszint: -9,8m - -10m)

IV. sz. kút B-60/K-60 megfigyelő kút (Talpmélység: 38,0 m; nyugalmi vízszint: -2,6m - -2,9m; üzemi vízszint: -8,5m - -8,8m)

V. sz. kút K-61 (Talpmélység: 38,0 m; nyugalmi vízszint: -2,6m - -2,9m; üzemi vízszint: -8,5m - -8,8m)

VI. sz. kút K-66 (Talpmélység: 40,0 m; nyugalmi vízszint: -3,1m; üzemi vízszint: -7,5m)

VII. sz. kút K-70 (Talpmélység:35,0 m; nyugalmi vízszint: -2,9m - -3,3m között; üzemi vízszint: -6,2m - -13m között)

1.16.1.2. Szennyvízelvezetés

A község belterületén a közüzemi szennyvízcsatorna hálózat 2006-ban épült ki, a teljes belterület ellátott. A rendszer 3 szennyvíz-átemelővel működik. Az összegyűjtött szennyvizet Tolna város délkeleti részén lévő szennyvíz-tisztító telepre vezetik. A szennyvíztelepet az Egyesült Regionális Önkormányzati Víziközmű Zrt. üzemelteti.

A Fácánkerti szennyvízcsatorna hálózat adatai:

Gravitációs gerinccsatorna: 6120 m

Házi bekötő csatorna: 1936 m

A településen 3 db közterületi szennyvízáttemelő van, melyekhez az alábbi szennyvíznyomó vezetékek tartoznak:

- DN 110 KM-PVC	723,1 m
- DN 80 KM-PVC	112 m
- DN 110 KPE	3220 m
- DN 90 KPE	928 m

A bekötött ingatlanok száma 242 db.

1.16.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A település belterületi csapadékvíz elvezetése túlnyomórészt nyílt árokrendszerrel történik. Az árkok szikkasztóként működnek, befogadjuk nincs.

1.16.2. Energia

1.16.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

A község elektromos energia ellátása megfelelő, a közvilágítás korszerűsítése megtörtént.

Fácánkert belterületén kiépült a vezetékes földgáz-hálózat. A község a földgáz-energiát Szedres felől a Bethlen utca végén lévő gázfogadó állomásról kapja. Néhány utcában – vélhetően a lakossági igények hiányában nem épült ki ellátó vezeték: Rákóczi utca, Béke utca északi vége, Jókai utca déli vége.

Fácánkert község villamosenergia ellátását az E.ON Zrt. biztosítja. A településen 6 db E.ON tulajdonú transzformátor állomás található. A 22 kV-os, szabadvezeték hálózat vas-, ill. betonoszlopokon, a 0,4 kV-os hálózat beton, ill. betonlábas faoszlopokon húzódik. A fogyasztói csatlakozások szigetelt szabadvezetékkel vannak kiépítve.

A településen a közvilágítást energiatakarékos fényforrások biztosítják.

A villamos művek biztonsági övezetének nagyságát, és az ott létesíthető objektumokat, valamint az ott végezhető tevékenységeket a 2/2013.(I.22.) NGM rendelet szabályozza. 22 kV-os szabadvezeték esetében ez „a vezeték mindkét oldalán, a szélső áramvezetőktől mért 5 m, de a vezeték azon szakaszán, mely a belterületre és a fokozott biztonságra vonatkozó előírások betartásával létesült, 2,5 m.”

Az új energia-igények teljesítésén, az állagmegóvason és megelőző karbantartáson kívül az E.ON jelentősebb stratégiai beavatkozást, átépítést nem tervez.

1.16.2.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A település energiagazdálkodása a jövőben a természeti adottságoknak köszönhetően jelentős változáson mehet keresztül. Az elektromos áram előállítására a megújuló energiák: a biomassza, a szél-, nap-, víz és a geotermikus energia alkalmazása jöhet számításba.

Fácánkerten az éves napfénytartam átlagosan 2500 óra körül alakul, ami jelentős részben elegendő a fűtés és a használati melegvíz előállításához. A háztartási léptékű szélenergia hasznosítása sem zárható ki a térségben, illetve a geotermikus energia is mindenütt rendelkezésre áll. A háztartási méretű kiserőművek közüzemi hálózathoz való csatlakozását engedélyezi a szolgáltató.

A település intézményeinek közeljövőben tervezett megújuló energiaforrások alkalmazásával

történő üzemeltetése a lakosság szemléletmód váltását is elősegíti a jövőben. Ez eredményezheti, hogy a háztartások energiaellátása is megújuló energiaforrások alkalmazásával történjen hosszútávon.

1.16.2.3. Az önkormányzati intézmények energiahatákonysági értékelése

Fácánkert településrendezési terv készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

A településen mindhárom mobilszolgáltató (Telekom, Telenor, Vodafone) vételi lehetősége megfelelő.

A község területén a Digi-TV rendelkezik hírközlési antennával (külterület, 0280/3 hrsz.).

A vezetékes telefonhálózat szolgáltatás megfelelő, bár egyre inkább háttérbe szorul.

Az elektronikus hírközlési létesítmények elhelyezésének területét a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 26.§ (1) bekezdése szabályozza. Az *elhelyezés engedélyezésének feltételeit* a 14/2013. (IX. 25.) NMHH rendelet írja elő. Ennek alapján a hálózatengedélyes szolgáltatók hálózati rendszereit rögzíteni szükséges a településrendezési eszközök keretében készített infrastruktúra alátámasztó tervében, hogy a fennálló, illetve a tervezés hatására várhatóan keletkező konfliktusok feltárhatók legyenek. Az *elektronikus hírközlési építmények egyéb vonalas építményfajtákkal való keresztezését, megközelítését és védelmét* a 8/2012. (I. 26.) NMHH rendelet rögzíti.

Fácánkert községben a vezetékes telefon szolgáltatást a Magyar Telekom Nyrt. biztosítja.

A településen rezes lefedő hálózat üzemel, melynek központja Tolnán van. A községet ellátó hálózat törzsvégpontos rendszerű, mely földbe fektetett kábelekből, második síkja jellemzően föld feletti léghábelekből áll. A település közigazgatási területén optikai kábel nem halad át. A szolgáltató vezetékes beszédcélú és szélessávú szolgáltatást nyújt, továbbá rendelkezik műholdas TV szolgáltatással, ill. mobil lefedettséggel is. A hálózatban jelenleg 61 áramkör üzemel, amelyből 23 SAT TV.

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

1.17.1. Talaj

A község területén különösebb talajszennyező tevékenység nem folyik. A település belterülete szennyvízcsatornával ellátott. Szennyvíztisztító-mű Tolna város területén található. A külterületi Fácánkertpusztán nagyüzemi állattartás folyik (szarvasmarhák, lovak).

Az legfőbb potenciális talajszennyezést a mezőgazdasági művelés vegyszerhasználata jelenti.

1.17.2. Felszíni és a felszín alatti vizek

Fácánkert közigazgatási területének élő vízfolyások nincsenek. A felszíni vizeket potenciálisan a mezőgazdasági tevékenységen kívül más szennyezés nem veszélyezteti.

Fácánkert közigazgatási területét a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet szerint nem érinti az országos vízminőség-védelmi terület övezete.

A 27/2004. (XII. 25) KvVM rendelet melléklete alapján Fácánkert érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekszik.

1.17.3. Levegőtisztaság és védelme

A tiszta, egészséges levegő biztosítása alapvető emberi szükséglet. A levegő tisztaságának védelmét jogszabályok írják elő. A levegővédelmi követelményeket az országos és regionális környezetvédelmi,

illetve társadalmi, gazdasági programok, tervek, a területfejlesztési, terület-és településrendezési tervek kidolgozása során, valamint az önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben és a műszaki tervezésben - a külön jogszabályokban foglaltak szerint - érvényesíteni kell.

A településen légszennyezés jellemzően a fűtésből, a mezőgazdasági és ipari eredetű tevékenységből, valamint a közlekedésből tevődik össze. A földes utakon a mezőgazdasági munkák idején jelentősebb porszennyezés jellemző. Mivel a község földgázzal ellátott, a szilárd tüzelésű fűtés csak a háztartások kis hányadára jellemző. A légszennyezettség mértékére mérési adatok nem állnak rendelkezésre, de megállapítható, hogy a településen a levegő minősége jónak mondható.

A községben egy gazdálkodó folytat nagyüzemi állattartást Fácánkertpusztán, ahol szarvasmarhákat tenyésztenek. Ennek környezetében a bűzhatás gondokat jelenthet.

1.17.4. Zaj- és rezgésterhelés

A legjelentősebb környezeti zajforrások a közlekedési és az üzemi jellegű tevékenységek, de a vendéglátás, szórakoztató tevékenységek, a háztartásokban használt gépek, berendezések, valamint egyéb emberi tevékenységek is ide tartoznak.

A település belterületén a fenti tevékenységek közül a közlekedésből származó zaj- és rezgésterhelés a legmeghatározóbb, tekintettel arra, hogy a belterületen keresztül halad a Sárbogárd – Bátaszék közti vasútvonal. Fácánkert északi határán halad át az M6 autópálya, de ez az ott élőkre nem jelent káros zajforrást.

A zaj és rezgésvédelmi követelményeket a védendő létesítmények, területek besorolásának függvényében a környezeti zaj-és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM EüM együttes rendelet I. számú melléklete szabályozza.

1.17.5. Sugárzás védelem

A hazai nukleáris létesítmények közül a paksi atomerőmű található Fácánkert 25 km-es körzetében.

17.6. Hulladékkezelés

A községben keletkezett hulladékot az NKHV Zrt. alvállalkozója, az ALISCA TERRA Regionális Hulladékgazdálkodási Kft. szállítja a cikói hulladékártalmatlanító telepre. A településen a szelektív szemétyűjtés megoldott, bár az önkormányzat megítélése szerint ezzel még gondok vannak. A közelben Tolnán működik hulladékudvar. Lomtalanítás évente egyszer van a településen.

1.17.7. Vizuális környezetterhelés

Vizuális környezetszennyezést olyan építmények okozhatnak, amelyek kedvezőtlenül befolyásolják a településképet, valamint a tájat. Ilyen építmények jellemzően a víztornyok, gyárkémények, antennák, ipari tevékenységek tornyai.

A település közigazgatási területén a víztorony olyan építmény, amely a településképet jelentős mértékben kedvezőtlenül befolyásolja, de ennek fennmaradása még hosszú távon várható.

1.17.8. Árvízvédelem

A települések ár-és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet Fácánkertet nem említi.

1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

Fácánkert belterületén a szennyvízhálózat teljesen kiépült, viszont a szakszerűtlenül megépített szennyvízszikkasztókat, szennyvíztárolókat meg kell szüntetni. A község csapadékvíz elvezetése nagyrészt nyílt árkos rendszerű, de ez nem minden utcában megoldott.

A településen a gázhálózat kiépített. A fűtést a település fennmaradó részén főként fatüzeléssel oldják meg. Az ebből származó káros anyag kibocsátás csökkentése érdekében a gázhálózatra való csatlakozásokat szorgalmazni kell. A vegyes tüzelésű kazánokban a hulladék égetését ajánlott visszaszorítani.

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

A települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet módosításáról szóló 61/2012. (XII. 11.) BM rendelet 1. számú melléklet értelmében Fácánkert község **II-es katasztrófavédelmi osztályba** tartozik. A katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében a Katasztrófavédelmi Igazgatóság lebiztosítás szükségességét írja elő a községben. A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 2. sz. melléklete szerint a katasztrófavédelmi szempontból II. veszélyességi osztályba sorolt településeken az elégséges védelmi szint megletéhez a következők szükségesek:

- Riasztás: a lakosság riasztása és veszélyhelyzeti tájékoztatása feltételeinek biztosítása
- Lakosságvédelmi módszer: a kockázatbecslésben megállapítottaknak megfelelően, elsősorban elzárkózás
- Felkészítés:
 - a) a lakosság 3 évente történő aktív tájékoztatása,
 - b) a lakosság passzív tájékoztatása nyomtatott és elektronikusan elérhető információs anyagok biztosításával,
 - c) a lakosság felkészítése a riasztás módszerének és jelének felismerésére, valamint az annak megfelelő magatartási szabályokra
- Védekezés:
 - a) különleges felszerelések és kiképzett szakértők (önkéntes mentőszervezetek) bevonásának tervezése és begyakoroltatása,
 - b) a kockázatbecslésnek megfelelően egyes polgári védelmi szakalegységek megalakítása,
 - c) a karitatív és más önkéntes, humanitárius feladatot ellátó szervek bevonásának tervezése-
Induló katasztrófavédelmi készlet: teljes induló katasztrófavédelmi készlet megléte.

Az Árpád u. 12. szám alatt található a település működőképes riasztó eszköze.

1.18.1. Építésföldtani korlátok

1.18.1.1. Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

A település területén alábányászott területek, barlangok a rendelkezésre álló adatok alapján nem

találhatók.

1.18.1.2. Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

Tolna Megye Területrendezési Tervének 3.11. melléklete szerint Fácánkert földtani veszélyforrással nem érintett település.

A község a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály adatszolgáltatása szerint a *Felszínmozgásos területek kataszterében* nem szerepel.

1.18.1.3. Földrengés veszélyeztetett területei

A településrendezési terv készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.18.2. Vízirajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1. Árvízveszélyes területek

Lásd. 1. 17. 8. pontot.

1.18.2.2. Belvízveszélyes területek

Tolna megye Területrendezési terve szerint Fácánkert község közigazgatási területét nem érinti a rendszeresen belvízjárta terület övezete.

1.18.2.3. Mélyfekvésű területek

Fácánkert község területén nem találhatók.

1.18.2.4. Árvíz és belvízvédelem

Lásd az 1.17.8. pontot.

1.18.3. Egyéb

Egyéb veszélyeztetettség a településen nem ismert.

1.18.3.1. Kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

A síkvidéki község területén ilyen probléma nem merül fel.

1.18.3.2. Mélységi, magassági korlátozások

A község területén repülési vagy honvédelmi okokból elrendelt magassági korlátozásról nincs adat.

1.18.3.3. Tevékenységből adódó korlátozások

Fácánkert településrendezési terv készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

A község területén a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály adatszolgáltatása alapján működő bánya, valamint megkutatott és nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyon nem ismeretes.

1.20. Városi klíma

A település méretéből fakadóan városi klímáról érdemben nem lehet beszélni.

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

A vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése

- A kevés munkahely eredménye az elvándorlás, melynek következtében üresen maradnak az ingatlanok, ez a meglévő épületek forgalmi értékét is kedvezőtlenül befolyásolja.
- Az öregedő lakosság és az elvándorlás következményeként elhanyagolt kertek, rossz állagú épületek (Béke utca környéke);
- A meglévő alulhasznosított gazdasági területek és a tervezett gazdasági területek lehetővé teszik új vállalkozások megtelepedését, illetve a meglévők fejlesztését.
- A természeti, művi, kulturális örökség megóvása hozzájárulhat a település felértékelődéséhez.
- A település közmű-ellátottsága jó, az újabb lakó-, gazdasági funkciók kialakításánál a meglévő hálózatok bővíthetők.
- A település alapfokú intézményellátottsága részleges, cél a meglévő funkciók megtartása és fejlesztése.

A hatályos településszerkezeti terv és a területrendezési tervek összhangja a község területét érintő nyomvonalas létesítmények (vasútvonal, autópálya, országos mellékút) vonatkozásában teljeskörűen biztosított. Tolna megye területrendezési tervében szerepel még egy tervezett 132 kV-os vezeték Szedresről Tolna felé a belterülettől északra, ez eddig még nem épült meg.

A megyei területrendezési tervben szereplő települési térségek megegyeznek a településrendezési terv beépítésre szánt területeivel.

Külterületen az új országos területrendezési terv (Otrt) erdőgazdálkodási térségének lehatárolása kissé nagyobb a hatályos településszerkezeti tervben szereplőnél, ezt a tervekészítés során vizsgálni kell.

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

3.1.1. A folyamatok értékelése

Társadalom:

A megyeszékhely, valamint Tolna város közelségének köszönhetően a település népessége csak kismértékben csökkent. A lakosság korösszetétele alapján öregedő, de a megyei átlaghoz képest a tendencia kisebb léptékű.

A népesség megtartására, a társadalom öregedő korösszetételének megfordítására az Önkormányzat helyi szinten lehetőségeihez képest folyamatosan törekszik.

Környezet:

A település külterületének jelentős része jó, illetve kiváló termőhelyi adottságú szántóterület. A közigazgatási területen tájképvédelmi terület nem található.

A község területén nincs műemléki védettségű objektum.

A község egységes településképpel rendelkezik. A megyei átlaghoz képest alacsonyabb a lakatlan épületek aránya, de helyenként található megüresedett, eladásra váró épületek is, amelyek egyben letelepedésre adnak lehetőséget.

A mezőgazdasági telephelyek nagyobb részben kihasználtak, a meglévő kihasználatlan épületekben viszont még új funkciók befogadására van lehetőség.

Az Önkormányzat intézményeinek megtartása mellett fokozatosan fejleszti épületállományát, karbantartásukról anyagi lehetőségei függvényében gondoskodik.

Gazdaság:

A település fő profilja az agrárgazdálkodás. A rendszerváltozást követően az állattenyésztés háttérbe szorult. A legnagyobb arányban termesztett növények a búza, kukorica, árpa, napraforgó, repce. Az ipari szektorba néhány kisebb ipari és szolgáltató profilú vállalkozás (tésztagyár, pékség, építőipari vállalkozás, gépszerelés) sorolható. Nagy szükség lenne a kisvállalkozások további megerősödésére. A helyben történő munkavégzésen kívül sokan ingáznak a megyeszékhelyre és a környékbeli városokba dolgozni.

A községben a turizmus ma még nem jellemző.

3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

Gyengeségek:

- A település lakossága elöregedő, a jól képzett fiatalok elvándorolnak a településről.
- Szélesedik a társadalmi szakadék a településen élők rétegei között.
- Hiányzó közlekedési kapcsolat Szedres felé.
- Lakásállomány elöregedése.
- A belterületen lévő légvezetékek negatív hatása a településképre.
- A mezőgazdasági termékek helyben történő feldolgozása, késztermékek előállítása, értékesítése nincs arányban az ezekben rejlő lehetőségekkel. A gazdasági területek, vállalkozásra alkalmas területek csak részben kihasználtak.

Erősségek:

- A megyeszékhely közelségének köszönhetően új családok részéről érezhető a letelepedési szándék.
- Kedvező földrajzi adottságok;
- Kedvező környezeti és közművesítettségi adottságok;
- Rendezett belterületi lakóterületek;
- Kedvező közlekedés-földrajzi helyzet: a településen illetve annak közelében autópálya, főút és vasútvonal halad át;
- A településen új vállalkozások számára alkalmas gazdasági területek találhatóak.

Lehetőségek:

- Munkahelyek teremtésével, a települési alapfunkciók megerősítésével, továbbiak kialakításával a település népessége megtartható.
- A civil kezdeményezésekbe a közösségi kohézió erősítése, fejlesztése érdekében a fiatalok bevonása.
- A megújuló energiaforrások alkalmazása a közösségi célú intézmények, a háztartások, a gazdasági funkciójú létesítmények energia ellátásánál.
- A természeti és építészeti értékek védelme.
- A település lakókörnyezetének fejlesztése: járdák építése, csapadékvíz elvezetés megoldása.
- A kerékpáros közlekedés fejlesztése a település lakóinak közlekedési biztonságának növelése, valamint a turizmus fejlesztése érdekében Tolna, illetve Kajmádpusztá felé.
- A település a nagyobb léptékű fejlesztési elképzeléseit elsősorban pályázati támogatások igénybevételeivel tudja megvalósítani. Ez a támogatás nagyrészt a 2014-2020 közötti időszakban rendelkezésre álló hazai és európai uniós forrásokból tevődik össze. A támogatások súlyponti területe a gazdaságélénkítés, amiből helyi fejlesztések is megvalósíthatók.
- A programturizmus erősítése céljából kapcsolódás a környék településeinek

rendezvényeihez.

Veszélyek:

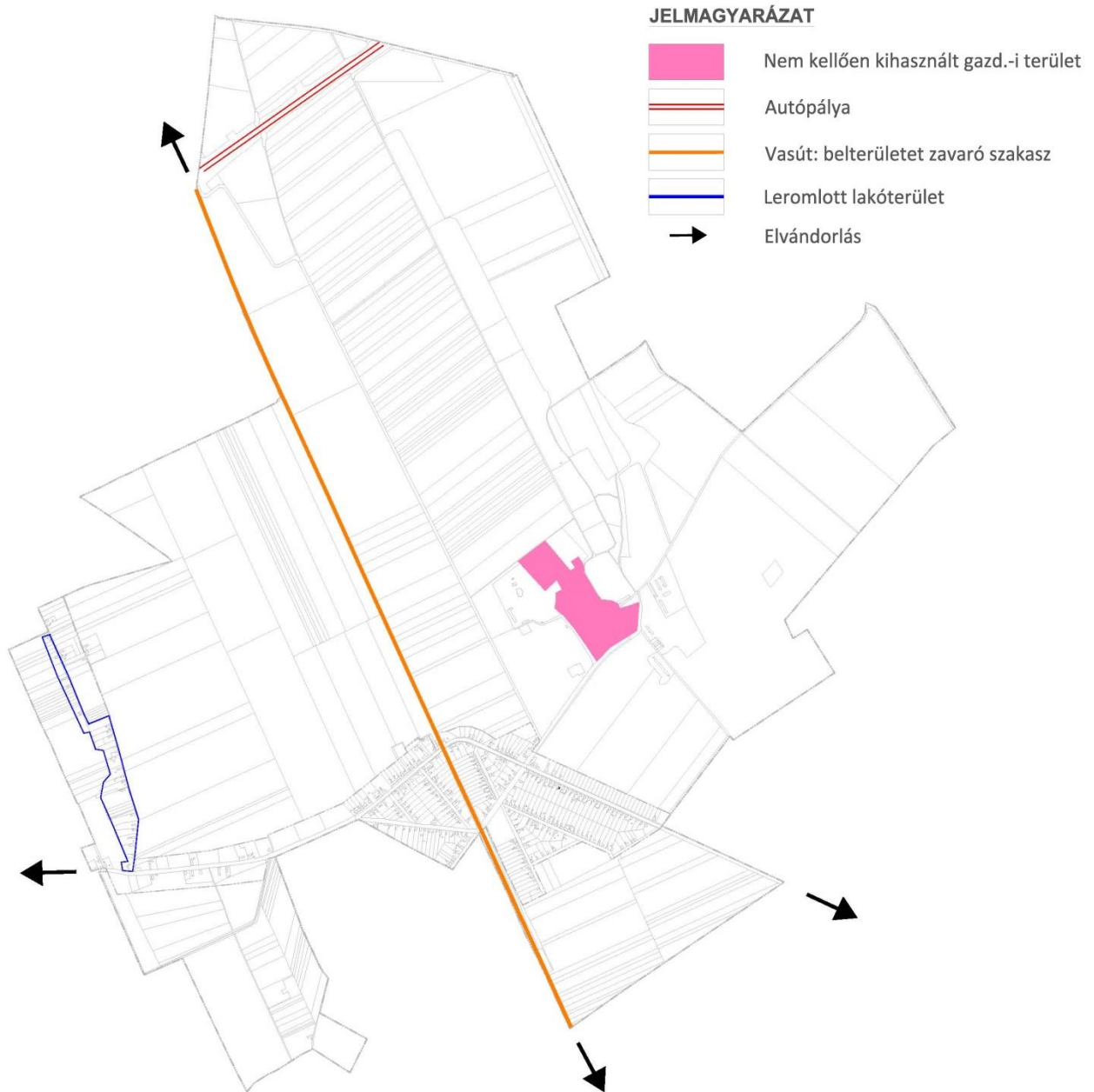
- A település lakosságának további öregedése.
- A képzett, munkaképes lakosság elvándorlása.
- A kihasználatlan gazdasági területek, telephelyek negatívan befolyásolják a településképet.
- Elhanyagolt, műveletlen területeken tájidegen növényfajok megtelepedése.
- A nagytáblás mezőgazdasági művelésen alapuló vállalkozások miatt a gazdaság egysíkúvá válhat. A kisvállalkozások versenyképessége tovább romlik.

3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

A településrendezési tervben a geomorfológiai-, vízföldrajzi-, természetvédelmi-és örökségvédelmi szempontokat szem előtt kell tartani. Az Önkormányzat által kitűzött és jóváhagyott településfejlesztési célok számára szükséges területeket és infrastruktúra hálózatokat a településrendezési tervekben biztosítani kell. A biztonságos, élhető lakókörnyezet biztosítása az Önkormányzat feladata, aminek kialakítását a településrendezési eszközök szabályozzák.

3.2. Problématérkép/értéktérkép

A település problémáinak és értékeinek összefoglalója térképi formában, a területi lehetőségek és korlátok térképi ábrázolása:

Problématérkép - átnézet

JELMAGYARÁZAT

- Rendezett lakóterület
- Közpark
- Építészeti érték
- Jó közlekedési kapcsolatok

Értéktérkép – átnézet

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1. településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

Új típusú falusias lakóterület (Újfalu)

A településmagot a vasútvonal két oldalán kialakult, rendezett lakóutcák képezik. Itt helyezkednek el a közintézmények is. A telekszerkezet és a telkek beépítési módja, illetve egyes népi jellegű lakóépületek őrzik a hagyományos településképet. Az épületeket oldalhatárra telepítették. A népi jellegű lakóépületek általában letisztult homlokzatúak, az udvari homlokzatokon helyenként tornác húzódik.

Hagyományos falusias lakóterület (Ófalu)

A község nyugati részének belterületté nyilvánított, spontán módon kialakított telkeken hézagosan beépített terület (Bethlen Gábor utca, Béke utca).

Ipari jellegű területek

A belterületől északra Fácánkertpusztán található mezőgazdasági üzemek, telephelyek.

Kastélypark

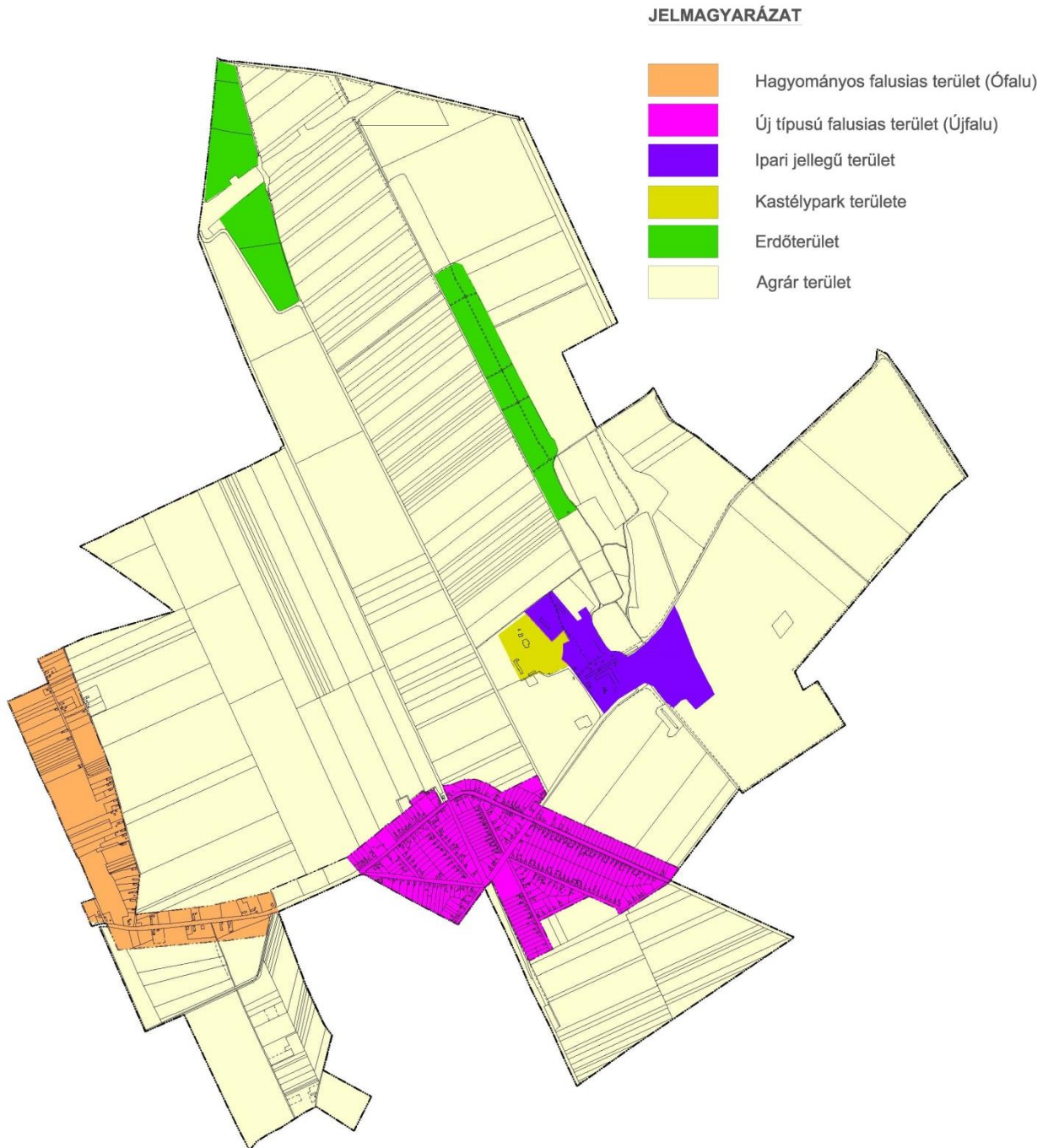
Fácánkertpuszta nyugati részén fekvő volt Kunfy-kastély telke.

Agrár területek

A község külterületének legnagyobb része ide tartozik.

Erdő-területek

A külterület egyes kisebb részein foltokban található erdők sorolhatók ide.

3.3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése

Fácánkert Község Önkormányzata megkeresésére a Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján nyilatkozott, hogy a településen szegregátum, illetve szegregációval veszélyeztetett terület nem található.

3.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése

A település nem rendelkezik egyéb szempontból beavatkozást igénylő területekkel.

*Megjegyzés: A Kr. mellékletében szereplő tartalmi követelmények 1.7.2., 1.9.5., 1.10.1., 1.10.4., 1.10.5., 1.10.7., 1.11., 1.14.1.2., 1.14.4., 1.14.6.6., 1.14.6.8., 1.16.2.3., 1.18.1.1., 1.18.1.3., 1.18.2.1., 1.18.2.4., 1.18.3.3., 1.20. számú fejezetek Béres István települési főépítész 2019. 07. 22-én kelt nyilatkozata alapján nem kerültek kidolgozásra.